

Návrh strategie rozvoje obce Žlutava

Bc. Adéla Kraváčková

Diplomová práce
2013

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Adéla Kraváčková**
Osobní číslo: **M11536**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Návrh strategie rozvoje obce Žlutava**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Charakterizujte význam a podstatu procesu strategického plánování rozvoje obcí.
- Definujte nástroje relevantní pro proces strategického plánování rozvoje obcí.

II. Praktická část

- Provedte socio-ekonomickou analýzu obce Žlutava.
- Na základě výstupů socio-ekonomické analýzy vytvořte SWOT analýzu obce Žlutava.
- Navrhněte strategii dalšího rozvoje obce Žlutava, včetně návrhu katalogu projektů pro období 2014–2020.

Závěr

Rozsah diplomové práce: cca 70
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

BINEK, Jan et al. Rozvojový interaktivní audit. 1. vyd. Brno: GaREP, 2011, 148 s.
ISBN 978-80-904308-9-1.

FOTR, Jiří et al. Tvorba strategie a strategické plánování: teorie a praxe. 1. vyd. Praha:
Grada, 2012, 381 s. ISBN 978-80-247-3985-4.

WOKOUN, René et al. Základy regionálních věd a veřejné správy. 1. vyd. Plzeň:
Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011, 474 s. ISBN 978-80-7380-304-9.

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Jiří Novosák, Ph.D.
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání diplomové práce: 17. června 2013
Termín odevzdání diplomové práce: 12. srpna 2013

Ve Zlíně dne 17. června 2013

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

doc. RNDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému,
- na mou bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

- (1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.
- (2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.
- (3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

- (3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem bakalářskou/diplomovou práci zpracoval/a samostatně a použité informační zdroje jsem citoval/a;
- odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 12.8.2013

lc. Adela Stranáčová

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídí k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Cílem předkládané diplomové práce je vytvoření strategického rozvojového dokumentu obce Žlutava. Teoretická část práce popisuje podstatu a význam procesu strategického plánování u obcí, včetně relevantních nástrojů. V první části práce je charakterizována struktura strategického rozvojového plánu. Základem praktické části je analýza aktuálního stavu obce Žlutava – profil území, zpracován na základě kvalifikovaných rozhovorů. Na situační analýzu navazuje analýza silných a slabých stránek obce, která je klíčovým podkladem pro vytvoření strategického plánu obce. Z výchozího stavu je následně navržena strategie rozvoje obce včetně zvolených oblastí podpory s dílčími strategickými cíli, v rámci kterých jsou navržena jednotlivá opatření. Výstupem praktické části je katalog navržených projektů pro realizaci v období 2014-2020.

Klíčová slova: regionální rozvoj, obec, strategický management, strategické plánování, strategie rozvoje, rozvojová opatření, projekt, SWOT analýza.

ABSTRACT

The aim of this thesis is to create a strategic development document of municipality Žlutava. The theoretical part describes the meaning and importance of the strategic planning process for municipalities, including the relevant tools. The first part characterized the structure of strategic development documents. The base of practical part is a current state analysis of municipality Žlutava – the area profile based on qualified interviews. The situational analysis is followed by the analysis of strong and weak points of municipality, which is a key basis for strategic plan. From the initial state is proposed the strategical development plan, including selected areas with partial support within proposed measures. The output of the practical part is a catalogue of proposed projects for implementation in 2014 – 2020.

Keywords: Regional Development, Municipality, Strategic Management, Strategic Planning, Development Strategy, Development Measures, Project, SWOT Analysis.

Poděkování

Na tomto místě bych ráda podělovala za metodickou a odbornou pomoc Mgr. Jiřímu Novosákovi, PhD. Své rodině a přátelům tímto děkuji za podporu po celou dobu mého studia. Děkuji za ochotu, spolupráci při zpracování diplomové práce a poskytnutí cenných informací pracovníkům OÚ Žlutava a panu starostovi Ing. Kolářovi.

Prohlášení

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a elektronická verze nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 REGIONÁLNÍ ROZVOJ, STRATEGICKÉ ŘÍZENÍ A ROLE OBCÍ	11
1.1 UDRŽITELNÝ ROZVOJ	12
1.1.1 Místní agenda 21	14
1.2 ÚČAST VEŘEJNÉ SPRÁVY NA REGIONÁLNÍM ROZVOJI.....	15
1.2.1 Obec jako prostředí pro investice.....	15
1.2.2 Funkce obce	16
1.3 DOTAČNÍ MOŽNOSTI PRO OBCE.....	16
2 STRATEGICKÝ MANAGEMENT NA MÍSTNÍ ÚROVNI	19
2.1 VÝZNAM APLIKOVÁNÍ STRATEGICKÉHO MANAGEMENTU V OBCÍCH	21
2.2 STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ A TRADIČNÍ REGIONÁLNÍ PLÁNOVÁNÍ	22
2.3 STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ A ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ	22
2.4 MODERNÍ STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ ROZVOJE OBCE.....	23
2.5 ZVÝŠENÍ DYNAMIKY ROZVOJE OBCE Z POHLEDU STRATEGICKÉHO PLÁNU	25
3 NÁSTROJE STRATEGICKÉHO PLÁNOVÁNÍ A ŘÍZENÍ ROZVOJE OBCÍ	27
3.1 PODKLADY STRATEGICKÉHO PLÁNOVÁNÍ.....	27
3.1.1 Metody práce.....	29
3.2 PROGRAM ROZVOJE OBCE.....	29
3.2.1 Zpracování profilu obce	34
3.2.2 SWOT analýza	35
3.2.3 Návrhová část programu rozvoje obce.....	35
3.2.4 Katalog projektů.....	37
3.3 SLEDOVÁNÍ A VYHODNOCOVÁNÍ STRATEGICKÉHO PLÁNOVÁNÍ.....	37
3.4 AKTUALIZACE STRATEGICKÉHO DOKUMENTU	37
II PRAKTICKÁ ČÁST	39
4 PROFIL OBCE	40
4.1 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ.....	40
4.2 VNĚJŠÍ VZTAHY, SOUNÁLEŽITOST A SPOLUPRÁCE OBCE	41
4.3 OBYVATELSTVO	42
4.4 EKONOMICKÁ ZÁKLADNA	45
4.4.1 Trh práce	46
4.4.2 Zemědělství a lesnictví.....	46
4.5 BYDLENÍ	48
4.6 OBČANSKÁ VYBAVENOST.....	50
4.7 CESTOVNÍ RUCH	54
4.8 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	57
4.8.1 Přírodní zdroje.....	58
4.9 INFRASTRUKTURA	59
5 SWOT ANALÝZA	62

6	STRATEGIE ROZVOJE OBCE	68
7	KATALOG PROJEKTŮ PRO OBDOBÍ 2014 – 2020	83
	ČOV - ZLEPŠENÍ KVALITY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ A ZABEZPEČENÍ KVALITNÍHO VODOHOSPODÁŘSTVÍ.....	83
	BROŽURA O MIKULÁŠSKÉM PRŮVODU – ZAJIŠTĚNÍ MARKETINGU CESTOVNÍHO RUCHU A ZVÝŠENÍ POVĚDOMÍ O TRADICI	84
	ROZHLEDNA - VYBUDOVÁNÍ INFRASTRUKTURY CESTOVNÍHO RUCHU A ZVÝŠENÍ POTENCIÁLU CESTOVNÍHO RUCHU	85
	REKONSTRUKCE FOTBALOVÝCH ŠATEN, TRIBUNY A LAVIČEK – ZVÝŠENÍ KVALITY A ÚROVNĚ VOLNOČASOVÝCH PROVOZOVEN.....	86
	ZÁVĚR	88
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	90
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	94
	SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ, TABULEK A SCHÉMAT	96

ÚVOD

Tematikou předkládané práce je strategické plánování ve veřejné správě, konkrétně zaměřeno na problematiku obcí. V současné době se již strategické plánování běžně využívá v procesech řízení veřejné správy a samosprávy a nikoliv jako výsada soukromého sektoru, odkud vzešlo. Strategickým plánováním rozumíme systematický přístup k možnosti rozvoje subjektu, ať už veřejného či soukromého sektoru. Dnes se již rozvoj regionu neobejde bez strategického plánu, který formuluje na počátku cílovou vizi – to kam se chceme dostat, definuje dílčí sektory podpory, strategické cíle a opatření, na základě nichž budou následně sestavovány projekty, které budou jednotlivé cíle naplňovat. Jednou z předností strategického plánování je značné usnadnění získání příjmu z externích zdrojů národních či ze strukturálních fondů Evropské unie.

Globálním cílem předkládané diplomové práce je vytvoření strategického plánu rozvoje obce Žlutava jako základního koncepčního dokumentu pro systematický přístup k řízení rozvoje. Dílčími cíli teoretické části je zachycení významu a podstaty procesu strategického plánování se specifikací na obce a definování nástrojů relevantních pro proces strategického plánování rozvoje obcí. Dílčími cíli části praktické je vypracování situační analýzy obce Žlutava, provedení socioekonomické analýzy pro zjištění potenciálu rozvoje, následně na ni navazující SWOT analýza jako základní podkladový materiál pro navržení strategie rozvoje obce. Jádrem praktické části bude samotná strategie rozvoje obce s konkrétní globální vizí, se strategickými cíli a prioritními oblastmi s jednotlivými opatřeními pro obec Žlutava. Posledním cílem praktické části je návrh katalogu možných projektů k realizaci v období 2014-2020 navazujících na konkrétní opatření. Vytyčené cíle budou naplněny prostřednictvím sedmi kapitol, k jejichž sestavení bude použito systematických a promyšlených vědeckých metod. V rámci teoretické části bude použito metody sběru dat, rešerše literatury a dostupných zdrojů, pro zajištění přehlednosti bude systematicky provedena syntéza, dedukce a deskripce k ucelení tématu. Pro samotnou klasifikaci jevů v praktické části bude využito poznatků z části teoretické, na nichž bude praktická část stavět prostřednictvím generalizace dat a syntézy. V části návrhové budou deskripce zaznamenány dosud zjištěná fakta indukci a na ně bude navázáno návrhem možných řešení. Empirické metody využívané v diplomové práci jsou především pozorování, kvalifikované rozhovory a statistické metody.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 REGIONÁLNÍ ROZVOJ, STRATEGICKÉ ŘÍZENÍ A ROLE OBCÍ

Problematika regionálního rozvoje a regionální politiky se od 2. pol. 90. let 20. století dostává do popředí zájmů politiků a odborníků i v České republice. Do určité míry tento vývoj lze přisuzovat reakci na prohlubování meziregionálních rozdílů (především nezaměstnanost jako jeden z nejvýznamnějších ukazatelů meziregionální rozdílnosti). V rámci vědecké oblasti regionálního rozvoje existuje mnoho klasifikací a teorií, které se pokouší vysvětlit meziregionální jevy, hledají rovnováhu či nerovnoměrnosti. Žádná z teorií regionálního rozvoje však nedokáže spolehlivě předpovědět budoucí vývoj regionu. Regionální vývoj je tedy chápán podobně jako vývoj společenský – není a priori determinován a bude vždy významně závislý i na aktivitě aktérů schopných působit rozdíly ve zkoumané oblasti. Hlavním smyslem teorií regionálního rozvoje by podle většiny vědců mělo být stanovení hierarchických rámců, vývojových tendencí, vazeb a pozic, které interpretují realitu spíše, než snaha o přesnou predikci pomocí pevných závislostí. (Blažek, Uhlíř. 2011. s.267-268) (Rydvalová et al., 2010. s.8)

Cílem odborníků, zabývajících se regionálním rozvojem, je vyhledání a využití rozvojového potenciálu regionu. Potenciál představuje souhrn možností, schopností něco vykonat či udělat. Potenciál jako rozdíl mezi tím, co je a tím, co má či může být. Pro účely regionálního rozvoje potenciál regionu či území zahrnuje růst socioekonomického a environmentálního potenciálu a konkurenceschopnosti regionů vedoucí ke zvyšování životní úrovně a kvality života obyvatel oblasti. Samotnou podstatu rozvojového potenciálu nelze zcela jasně definovat, neboť vychází zejména z variability jednotlivých regionů a z toho vyplývajících podmínek, faktorů a charakteristik. I přes to existují v nejobecnějších souvislostech dvě dimenze potenciálu regionálního rozvoje – podmínky, které můžeme označit za „hmotný potenciál“ a schopnosti využití tohoto potenciálu, které jsou vázány na aktivitu, kvalifikovanost, ochotnost a schopnost lidského prvku v cílovém území, jde o „lidský potenciál“. Aby bylo možné skutečně mluvit o využitelném rozvojovém potenciálu, je nutné, aby obě úrovně existovaly současně. Z pohledu konkurenceschopnosti a managementu potenciál představuje stupeň komplexnosti, vyzrálosti organizace, podniku či území. K determinaci potenciálu místního rozvoje přispívají přírodní, ale také sociokulturní charakteristiky jednotlivých obcí, měst a regionů, které se projevují v možnostech a přístupech obyvatel, samosprávy, občanských aktivit, podnikatelských subjektů a dalších aktérů vytvářet a realizovat rozvojové aktivity a programy místního a regionálního rozvoje. (Hrabánková et al., 2011. s.36-37) (Kadeřábková, Trhlínová, 2008. s. 13-14)

Posílením kompetencí a zodpovědnosti územně samosprávných jednotek v kontextu procesů demokratizace a decentralizace veřejné správy po 1989 se otevřely možnosti nových přístupů k podpoře lokálního a regionálního rozvoje, stejně jako byla významně posílena odpovědnost představitelů obcí, měst, krajů a dalších organizací správy. Realizace aktivit a opatření má vést v dlouhodobém horizontu k podpoře lokálního a regionálního rozvoje. Přesnou definici pojmu lokální či regionální rozvoj bychom v odborné literatuře hledali marně. Vymezení pojmů se v důsledku společenských a institucionálních změn mění, zpravidla je v kontextu regionálních věd ale chápán jako proces změn pozitivně vnímaných obyvateli, soukromým sektorem a dalšími subjekty, v konkrétním čase a prostoru. Rozvojem území rozumíme dlouhodobý kontinuální růst ekonomiky oblasti, růst zájmu soukromého sektoru o lokalizaci, zvyšování kvality technické i občanské infrastruktury. Zmíněné ukazatele regionální věda nepovažuje za cíl rozvoje, ale pouze za nástroj k posilování výkonnosti území, k podpoře sociální stability a soudržnosti, ke zvyšování životního standardu obyvatel a k nezbytné společné identifikaci komunity. (Kadeřábková, Trhlínová, 2008. s.13-16)

V dnešní době se již většina územně samosprávných jednotek zabývá regionálním rozvojem a regionálním plánováním. Právě regionální plánování je specifickým případem strategického plánování, které se postupem času stává stále významnějším předmětem zájmu představitelů obcí a měst. Spojuje v podstatě výchozí pozici s tím, kde se chceme za určitý čas dostat a využívá k tomu výběr směrů a cílů a volbu aktivit pro jejich dosažení. Strategické plánování a řízení je chápáno jako moderní způsob definování koncepce rozvoje. Poprvé se tato metoda objevuje již v armádě USA za druhé světové války. Z pohledu regionální povahy se jedná o dlouhodobé naplnění cílů při velké míře nejistoty a rizik, které zatěžují pravděpodobnost úspěšnosti realizace plánů, proto je nezbytné, aby strategické řízení bylo dostatečně flexibilní a adaptabilní na možné vstupní podmínky. Rozvoj obce a regionu směřuje k uspokojení potřeb současné generace a musí vzít v ohledu i bezpečnost uspokojování potřeb generací budoucích – touto problematikou se zabývá tzv. udržitelný rozvoj jako specifická strategie. (Wokoun et al., 2008b. s. 171-172)

1.1 Udržitelný rozvoj

Tato strategie udržitelného rozvoje byla nově revidována ve Strategii udržitelného rozvoje Evropské unie z června 2006. Vymezuje cíle a opatření pro oblasti energetiky, změny klimatu, dopravy udržitelné výroby a spotřeby, využívání přírodních zdrojů, veřejného zdraví,

sociální soudržnosti, chudoby a rozvojové pomoci. Politika udržitelného rozvoje je rovněž zakotvena v Lisabonské smlouvě a jejím smyslem je především podpora ekonomického růstu a konkurenceschopnosti EU ve vztahu k USA. Evropská unie definuje udržitelný rozvoj jako potřebu uspokojení potřeb současné generace, aniž by byla ohrožena schopnost budoucích generací uspokojovat své potřeby. Spočívá tak ve schopnosti zemí EU udržovat život v celé jeho rozmanitosti a je založen na zásadách demokracie, rovnosti a solidárnosti, dodržování práv a právního státu. Má za cíl neustálé zlepšování kvality života pro současné i budoucí generace. Udržitelný rozvoj znamená dynamickou rovnováhu mezi ekonomikou, sociálními aspekty a životním prostředím, ale také rovnováhu mezi zeměmi. Základní principy úzce souvisí s plánováním a řízením na všech úrovních správy od nadnárodní až po nejnižší místní. Principy udržitelného rozvoje¹ byly podepsány v Deklaraci v Rio de Janeiru o životním prostředí a rozvoji. (Řízení obcí I., 2008. s.45-49)

Principy udržitelného rozvoje je třeba uplatňovat v základních oblastech života na místní úrovni na principu subsidiarity. Možnou praktickou aplikací těchto principů pro obce v oblasti hospodářské mohou být například zásady, kdy pro uspokojování místních potřeb obec využívá v maximální míře místních zdrojů, čímž podporuje soběstačnost a domácí podnikatele, měla by posuzovat efektivnost opatření z dlouhodobého hlediska výběrem z více variant, posuzovat dále budoucí ekonomické dopady rozhodnutí, podporovat výrobu energií z obnovitelných zdrojů, ekologicky šetrné podnikání, podporovat různost drobného podnikání, pomáhat místním podnikům ve snižování dopadů na životní prostředí. V oblasti ochrany životního prostředí například čerpat obnovitelné zdroje a suroviny šetrně a takovým tempem, aby umožnilo přirozenou obnovu, minimalizovat negativní vlivy redukcí odpadů, emisí, rizik havárií či kontaminací půdy, recyklací odpadů, zavádět integrovanou prevenci znečištění a posuzovat kontrolu opatření. S ohledem na sociální oblast především

¹ Principy jsou podrobněji rozepsány v Deklaraci z Rio de Janeiro o životním prostředí a rozvoji

1. Propojení základních oblastí života – ekonomické, sociální a životní prostředí
2. Dlouhodobá perspektiva – nutnost strategicky plánovat
3. Kapacita životního prostředí je omezena
4. Předběžná opatrnost
5. Prevence dopadů
6. Kvalita života
7. Sociální spravedlnost (vnitrogenerační odpovědnost)
8. Zohlednění vztahu lokální – globální
9. Mezigenerační odpovědnost
10. Demokratické procesy

podpora společenských, kulturních, rekreačních a sportovních aktivit, zajištění přístupu k informacím, umožnění vzdělávání a kvalifikační přípravy, zajištění bezpečnosti, ochrany zdraví, zapojování minorit do života společnosti.

1.1.1 Místní agenda 21

Agenda 21 je dokument zdůrazňující roli místní samosprávy jako orgánů, které mají velmi podstatný vliv na globální problémy a které mohou ovlivnit vývoj směrem k udržitelnému rozvoji nejen v místním rozměru. Regionální a místní správy jsou vyzývány, aby za účasti veřejnosti a partnerů vypracovaly vlastní strategii udržitelného rozvoje. Velké množství problémů a řešení má své kořeny na úrovni místních aktivit, účast a spolupráce místních úřadů bude proto faktorem určujícím úspěšnost realizace jejich cílů. Na základě principu subsidiarity jsou orgány místní správy nejbližší lidem a tak sehrávají důležitou roli ve výchově i mobilizaci veřejnosti a tak napomáhají udržitelnému rozvoji. Místní orgány, občané i soukromé podniky mají tak přijmout místní Agendu 21 a na základě konzultací by se od sebe měli tito aktéři učit a získávat informace potřebné pro formulaci nejlepších strategií. Místní Agenda 21 je celosvětově uznávaný a podporovaný způsob strategického řízení rozvoje obcí a regionů, zastřešuje metody zvyšování kvality veřejné správy. Zavedením místní Agendy 21 by mělo být dosaženo správného řízení věcí veřejných při respektování principů udržitelného rozvoje. Místní zastupitelstvo má stěžejní úlohu v přenášení pozitivních názorů, hodnot a potřeb lidí do programů, projektů a politiky a v jejich praktické uplatnění je schopno propojit s dlouhodobými pozitivními záměry rozvoje. (Řízení obcí I., 2008. s.49-56)

Místní agenda 21 využívá efektivního cyklu řízení od plánování a vypracování plánu, přes zavádění, monitorování, vyhodnocení a přijímání konkrétních opatření. Nejsou stanoveny konkrétní postupy pro zavedení Místní agendy 21, jejich realizace je dána konkrétní situací v jednotlivých místech – obce, města, regiony, mikroregiony, ale všechny se vzájemně prolínají. K sestavení nejvhodnějších postupů a jednotlivých součástí Místní agendy 21 je vhodné využít zkušených odborníků a konzultantů, kteří jsou schopni nastavit proces tak, aby byl maximálně efektivní. (Řízení obcí I., 2008. s.57)

1.2 Účast veřejné správy na regionálním rozvoji

Do procesu regionálního rozvoje, díky jeho širokému zaměření, vstupuje spektrum oborů a odvětví, jejichž vzájemné vazby jsou často obtížně specifikovatelné. Klíčovou roli hraje i veřejná správa, které je správou veřejných věcí a jejímž záměrem je snaha o směřování k trvale udržitelnému rozvoji. Regionální rozvoj je záležitost celospolečenská. Na jednotlivých úrovních patří mezi aktéry regionálního rozvoje České republiky složky zákonodárné – Parlament ČR, výkonné složky – vláda, ústřední správní orgány a jimi řízené organizace, orgány samospráv – krajské i obecní, poradní a koordinační orgány – Národní programový a monitorovací výbor, Rady pro koordinaci regionálního rozvoje, Regionální řídicí a monitorovací výbory, rozvojové agentury s celostátní či regionální působností – CzechInvest, CzechTrade, Česká centrála cestovního ruchu, hospodářské a agrární komory, zájmová sdružení, zaměstnanecké a zaměstnavatelské organizace, instituce veřejného sektoru a subjekty sektoru soukromého. (Hrabánková et al., 2011. s. 41-42)

Klíčovou otázkou regionální politiky je vytvoření základního institucionálního a partnerského rámce. Je nutné rozlišit přímého realizátora aktivit, ale i stanovit relevantní aktéry regionálního rozvoje spolu s jejich vztahy, právy a povinnostmi. V obecné rovině lze rozlišit podle vztahu k řešenému projektu několik typů subjektů – shareholders, podílející se subjekty, které jsou hlouběji zapojeny do procesu řešení či přípravy; - stakeholders, zainteresované subjekty, na které bude daná aktivita působit; - placeholders, dotčené subjekty, v jejichž zájmovém území se aktivita realizuje. Zařazení subjektu do jednotlivé kategorie je závislé na konkrétním projektu, samozřejmě může opět docházet k prolínání. (Binek et al. 2011. s.32-33)

1.2.1 Obec jako prostředí pro investice

Úloha obecní úrovně je koncepční a výkonná činnost samosprávných orgánů obcí v oblasti místního rozvoje. Obec ve své samostatné působnosti spolupracuje s krajem na přípravě plánu rozvoje, podporuje dále podnikatelské aktivity a může shromažďovat spolu s ostatními obcemi či právníckými osobami prostředky k zajišťování rozvojových programů. Především se jedná o možnost čerpání finančních prostředků z fondů Evropské unie, které lze získat přes spolupráci v rámci Regionálních rad soudržnosti, ministerstva, místní akční skupiny či státní fondy. Pro úspěšné podání žádosti o výpomoc je nutné předložit projekt, s nímž jsou spojena určitá kritéria a podmínky přijatelnosti. Jedním z bodových hodnocení

je kritérium zpracování a schválení Strategie plánu rozvoje obce, který představuje ucelený koncepční plán rozvoje v písemné podobě. (Hrabánková et al. 2011. s.43-44)

1.2.2 Funkce obce

Obec představuje složitý socioekonomický systém, který poskytuje prostor pro uspokojování potřeb a zájem občanů. Občané společně využívají území obce, přičemž vznikají vztahy a vazby, z nichž profitují i další subjekty. Základními funkcemi, které obce pro společnost plní, jsou funkce obytná, pracovní a obslužná. V závislosti na velikosti obce může převažovat jedna funkce nad druhou. Z pohledu funkcí, které plní obec ve společnosti, můžeme dále vymežit funkci sociální, ekonomickou a územně-technickou. (Hrabalová, 2004. s.14)

Funkce obytná – lidé v obcích žijí, bydlí

Funkce pracovní – je odvozena od toho, že v obci existují subjekty trhu práce

Funkce obslužná – v obci existují organizace nabízející určitý rozsah služeb pro obyvatele

Funkce sociální – v obci existuje určitý sociální prostor pro koexistenci lidí a pro vytváření vztahů mezi nimi

Funkce ekonomická – obec sama vystupuje jako účastník ekonomických vztahů, ale svou činností ovlivňuje a vytváří podmínky pro ekonomický rozvoj i dalších subjektů na území

Funkce územně-technická – obce jsou organizátory funkčního využití svého území, koordinují a řídí svůj územní rozvoj, k čemuž využívají nástrojů územního a strategického plánování

1.3 Dotační možnosti pro obce

Mnohdy prvním impulzem pro zpracování strategie rozvoje obce být právě nutnost uplatnění principu programování pro získání soustředěné podpory ze strukturálních fondů či jiných fondů Evropské unie nebo národních a krajských podpor v rámci ČR. Častým problémem v oblasti dotační politiky, na který poukazují obce, je způsob získávání a rozdělování dotací z ČR i EU. Upozorňují především na značnou komplikovanost, administrativní náročnost, nerovný přístup a vliv politické příslušnosti zastupitelů obce. Obce by přivítaly zrušení dotačních politik a přímé převádění prostředků do rozpočtů obcí, zprůhlednění a

zjednodušení systému poskytování dotací nejen ze strany ČR, ale i EU. Navrhují větší míru adresnosti, dostatečnou podporu a propracovanost ze strany řídicích orgánů, které zajistí spravedlivý a rovný přístup obcí k dotacím bez zainteresování politických názorů a příslušnosti. Nenávratné finanční výpomoci se díky vstupu ČR do EU značně rozšířily. Již před vstupem ČR do EU v roce 2004 se otevřela možnost plného využívání finančních prostředků na politiku hospodářské a sociální soudržnosti v podobě předvstupní pomoci. (Jáč, 2010. s.120)

Dotace z prostředků EU můžeme elementárně rozdělit na komunitární programy a operační programy. Komunitární programy přispívají ke spolupráci členských států při řešení společných problémů oblasti politiky EU. Programy jsou víceleté. Jejich prostředky většinou plynou do konkrétních programů, nikoliv do členského státu jako tomu je u fondů strukturálních. Komunitární programy nemají jednotná pravidla a organizaci výběrových řízení, ale vypisují se k nim výzvy k předkládání projektů na webových stránkách EU. Ze strukturálních fondů mohou obce čerpat prostřednictvím regionů soudržnosti, které si samy určí priority pro čerpání dotačních titulů. Významnou možností financování projektů mimo strukturální fondy je využití Fondu solidarity, jehož prostředky finanční pomoci lze využít na obnovu provozuschopnosti infrastruktury v oblasti energetiky, vodohospodářství a zpracování odpadních vod, telekomunikací, dopravy, zdraví a vzdělávání, k zajištění záchranných služeb, preventivní ochraně kulturního dědictví či v případě přírodních katastrof. Na základě dohodnutých finančních mechanismů a závazku Norska vznikly na podporu rozvojových projektů v postižených oblastech tzv. Norské fondy, které prioritně své prostředky poskytují na ochranu a obnovu kulturního dědictví, ochranu životního prostředí, podporu soudnictví, zdravotnictví či péče o dítě. (Euroskop, © 2005-13a) (Wokoun. 2006. S.125-128)

Co se týče možností získání dotací z ČR, existují dvě úrovně – národní a krajská. Národní úroveň je v gesci Ministerstva financí, které vede centrální evidenci možností získat dotaci. Na krajské úrovni si dotace zpravuje sám kraj, který vypisuje výzvy k předkládání žádostí u dotací a grantů. Zlínský kraj aktuálně vypisuje výzvy pro podporu mládeže a sportu, chovu a výcviku loveckých plemen psů, pro podporu lesního hospodářství, dále pak pro podporu oblasti kultury a vzdělávání či přeshraniční spolupráci. Obce mohou dále žádat o dotace z rozpočtu Zlínského kraje v následujících programech (Business info, © 1997-2013):

- Podprogram na podporu obnovy venkova
- Program podpory obnovy kulturních památek
- Finanční příspěvky na hospodaření v lesích
- Podprogram pro začínající včelaře
- Programy fondu mládeže a sportu
- Programy fondu kultury

2 STRATEGICKÝ MANAGEMENT NA MÍSTNÍ ÚROVNI

System veřejného managementu přichází do střední a východní Evropy spolu s politickou a ekonomickou transformací. Místní samosprávy byly nuceny pochopit, že jejich plným právem a povinností je ovlivňovat ekonomické a sociální podmínky v obci či regionu a občané byli nuceni přivyknout si aktivní participaci v procesech řízení svých obcí (tomu se často ještě dnes tak neděje). Pro rozvojový a strategický management byla klíčová decentralizace rozhodování veřejného managementu, kdy došlo k posílení místní demokracie po roce 1990. Obce nyní plně odpovídají za poskytování místních veřejných služeb občanům. Tento transfer pravomocí umožnil podmínky pro efektivnější, odpovědnější a vstřícnější fungování místní veřejné správy. Management veřejného sektoru na místní úrovni je charakteristický svými rysy, zejména místní samosprávy v zemích střední a východní Evropy jsou stále něčím novým a navzdory významnému pokroku se občané stále učí, jak má správa fungovat co nejlépe. Situace má mimořádně komplexní charakter. Soustavné změny a reformy situaci více komplikují, obec tak musí být připravená dynamicky fungovat i v nestabilním prostředí, čemuž výrazně dopomáhá strategické plánování. Strategický management může pomoci vyřešit dva základní problémy plánování – problémy, které víme, že v budoucnu vzniknou a problémy, které neočekáváme nebo je nelze předvídat. Jinak řečeno pomáhá nám uspět v měnícím se procesu vývoje prostředí. (EPA, 2003) (Wright, Nemeč, 2002. s.78-79)

Globální prostředí, dynamický vývoj poznávání vzájemných souvislostí, složitost problémů a zvyšující se požadavky na kvalitu života na všech úrovních společnosti kladou vysoké nároky řídicí funkce především v oblasti veřejné sféry. Důležitost strategického plánování jde ruku v ruce s charakterem činností veřejné správy. Jedná se primárně o aktivity s dlouhodobými záměry, které mohou ať pozitivně či negativně ovlivňovat společnost, životní prostředí i ekonomické zázemí obce. Strategické plánování ve veřejné správě vychází z metod plánování ve sféře soukromé, ovšem se specifiky v charakteru řízení a jejich celkovému postavení v rámci systému správy. Zpracování programů pro jednotky ovlivňuje mnoho specifických faktorů, které v rámci každé zkoumané části vykazují různou charakteristiku. Jedná se o tzv. místní specifika, včetně historického zázemí, místní kultury, potenciálu lidských zdrojů, přírodních a jiných zdrojů, dále neopomenutelnou součástí jsou vztahy s dalšími obcemi, potažmo regiony, se kterými často obce tvoří dobrovolné svazky. (Řízení obcí I., 2008. s.12)

Strategickým plánováním rozumíme komplexní proces vytváření a prosazování společných zájmů v obci, regionu, který v sobě nese situační analýzu, formulaci rozvojové vize, cílů rozvoje, vhodných opatření a strategií. Praktickou součástí je pak samotná aplikace a průběžná a následná kontrola. Jedná se tedy o moderní způsob, sloužící společnému řešení problému zkoumané oblasti s cílem koordinovat aktivity regionálního rozvoje v daném časovém horizontu. V oblasti strategického plánování musí být respektovány a integrovány cíle územního plánování, rovněž tak regionální politiky, komunálních politik a všech sektorových politik. Jedním ze základních principů podpory rozvoje území ve státech Evropské unie je princip programování. Z něj vychází pravidlo, že efektivní podpora, vedoucí k signifikantnímu rozvoji, nemůže být nahodilá, ale musí být založena na promyšlených krocích, které vedou ke splnění společného cíle. V rámci tohoto programu regionální a místní aktéři se společně shodují o hlavních problémech a společně formulují program, který je řeší. Na základě principu programování dochází ke zmírňování nebo odstraňování hlavních socioekonomických problémů pomocí soustředěné podpory z veřejných prostředků. Důsledkem je široké uplatnění strategických dokumentů při formulování dlouhodobých cílů rozvoje a jejich rychlé rozšíření ve veřejné správě. Rovněž však princip programování může vést k přeprogramování, nadbytečnému či neefektivnímu zpracování strategických dokumentů bez vůle k realizaci. Evropská unie klade důraz na princip programování pro všechny typy podpory ze strukturálních fondů. Dokumenty na národní úrovni, tematické operační programy, nebo regionální operační programy musí být formulovány se všemi atributy strategického dokumentu a nesmí být ve vzájemném rozporu. (Wokoun et al., 2008a. s.39-41) (Perlín, Bičík. 2006. s.13-14)

Strategické plány a plánování není v české legislativě ani v jednotlivých nařízeních EU explicitně uvedeno. Neexistuje jednoznačná legislativní podpora dokumentů na rozdíl například od územního plánování v právních předpisech. Strategické plány jsou rámcově legislativně upraveny v zákoně na podporu regionálního rozvoje, kde §2 definuje základní pojmy. Mezi tyto pojmy patří i strategie regionálního rozvoje, kterou zákon definuje jako střednědobý dokument, na dobu 3-7 let, který formuluje přístup státu k podpoře regionálního rozvoje a stanovuje rozvojové cíle a zásady pro vypracování regionálních programů rozvoje. Způsob projednání a schválení dokumentu pro obce je upraven v ustanovení zákona o obcích. Kompetenci pro projednání a schválení dokumentu má zastupitelstvo. Schválení strategického plánu má deklarativní charakter, není na zastupitelstvu legislativně vymahatelné a má podobu politické deklaráce obce. Strategický plán nikoho nezavazuje

k určitému způsobu chování, způsobu rozhodování. V rámci obcí existuje relativně nízká ochota přijímat dokument na úrovni veřejného projednání zastupitelstva také pro nejasný výklad projednání a schválení dokumentu. (Perlín, Bičík. 2006. s.17-21)

Historický exkurz

Strategické plánování obcí a regionů se začalo vyvíjet postupně s počátkem vzniku regionální politiky ve 30. letech 20. století v souvislosti s hospodářskou krizí, kdy se ekonomické a sociální rozdíly v oblastech prohloubily natolik, že státy byly nuceny přijmout opatření pro podporu postižených oblastí. Regionální plánování v evropských zemích ale dosáhlo podstatného rozšíření až v 50./60. letech 20. století, tentokrát spojené s výrazným ekonomickým růstem a narůstajícími regionálními a územními rozdíly. Do regionálního plánování byly vkládány velké naděje, v rámci těchto plánů byly stanoveny soukromé investice a další významné aktivity financovány z veřejné oblasti. Již v 60. letech bylo regionální plánování považováno za efektivní nástroj řízení. Následně od 80. let můžeme již sledovat podstatný důraz kladený na prosaditelnost a realizovatelnost regionálních plánů. Formy a metodika strategického rozvojového plánování se postupně vyvíjely, jak docházelo k mezinárodním integračním procesům. V rámci střední a východní Evropy během druhé poloviny 20. století funguje centralizovaně pojatý management, který je uplatňován ve výrobní a správní praxi. Velké územní i ekonomické celky jsou tak doménou státní správy. Až období uvolnění režimu přináší do této oblasti nový fenomén. Význam strategického managementu v zemích střední a východní Evropy se dnes zvyšuje také z možnosti získání externích zdrojů financování na místní i ústřední správu. Prostřednictvím právě strategického plánování a manažerských postupů na místní úrovni jsou tyto finanční zdroje přístupnější. (Wright, Nemeč. 2002. s.80) (Wokoun et al., 2008a. s.39-41) (Beran, Dlask. 2005. s.110)

2.1 Význam aplikování strategického managementu v obcích

Přínosem aplikace strategického managementu v obcích je především vyhledávání a využití rozvojového potenciálu v konkrétní oblasti, nikoliv zaměření se na všechny oblasti regionálního rozvoje, čímž se výrazně zvyšuje potenciál vyřešení problému. Jasně řídicím pracovníkům dopomáhá k uvědomění si předností a slabin obce a myšlení systematicky, udává jednoznačně směr vývoje a soustřeďuje veškeré úsilí spolu se zdroji na klíčové záměry a cíle. Impulzem strategického managementu obcí může být změna obsahující dlouhodobou vizi, neexistence dohody představitelů obce o prioritách, nesystematičnost práce, která

může způsobit špatné hospodaření s veřejnými prostředky, možnost prohloubení spolupráce mezi obcí a soukromým sektorem, obcí a občany či jinými obcemi, dále také možnost získání dotačních prostředků z podpůrných programů. Strategický rozvojový plán je nutno chápat jako „živý dokument“, který nemůže fungovat mechanicky a nemůže mít uniformitu, neboť vždy pracujeme s originálními informacemi dané obce, které mohou být omezené. Výraznou roli ve strategickém plánování mimo aktéry veřejné správy hrají občané a veřejnost, neboť strategický rozvojový plán je plánem společné vize obce a musí tak být veřejně posouzen a přijat. Hlavními výhodou pro obec je získání dlouhodobého a komplexního řešení svých problémů, uvědomí si možné dlouhodobé žádoucí a nežádoucí směry vývoje, čímž může minimalizovat negativní dopad hrozeb a maximalizovat užitek příležitostí. (Prostějov, © 2013)

2.2 Strategické plánování a tradiční regionální plánování

Strategické plánování je ve srovnání s tradičním regionálním plánováním inovativní hned v několika aspektech. Strategické plány se zabývají konkrétními aspekty rozvoje, nikoliv všemi aspekty regionálního rozvoje, vyhledává a využívá rozvojových potenciálů namísto „ideálních“ urbanistických koncepcí, které jsou navrženy plánovači. Výhodou strategického plánování je změna od jednoduše naplánovaných cílů k pružně reagující strategii, která obsahuje dlouhodobou vizi a určení strategických cílů, které jsou postupně naplňovány rozvojovými aktivitami. Strategické plánování koncepčně integruje dílčí aktivity a zájmy, konkrétněji se orientuje na poptávkové skupiny. V rámci strategických plánů je kladen důraz na koordinaci a participaci významných regionálních aktérů nejen zástupců správy a politiky, ale i zástupců soukromého sektoru, sdružení, hnutí a spolků. Existuje zde významná propojenost mezi plánovacím procesem a vlastní realizací rozvojových aktivit prostřednictvím jednotlivých hierarchicky poskládaných projektů. (Wokoun a kol, 2008a. s.40-41)

2.3 Strategické plánování a územní plánování

Územní plánování je proces, jehož smyslem je dohoda o maximálním využití území obce, potažmo jiné územní jednotky. Územní plán si obec sjednává sama, tím jí plyne povinnost formulace věcných i formálních konceptů. Jde o pravidla rozhodování, kterými se dokument stává územním plánem a nástrojem pro rozhodování správy obce. Smyslem územního plánování je minimální omezení přirozeného vývoje územního celku a posilování jeho

vývoje stanovením přiměřených podmínek vhodných pro uskutečňování činností na území. Rozsah a obsah těchto omezujících podmínek má restriktivní charakter, ale musí ve společnosti probouzet ochotu nalézt nová řešení, motivaci a musí posilovat přirozený vývoj. (Rydvalová et al., 2010. s.10)

Využití územního plánování je v českém prostoru stále více vnímáno jako nástroj technického charakteru než jako nástroj určující atraktivitu území. Využití nástrojů územního plánování bývá převážně spojováno s potřebami koordinace veřejných a soukromých zájmů v území z hlediska plánované výstavby. Prostřednictvím propojení územního plánování a strategického může obec koordinovat zájmy a potřeby obyvatel s možností rozvoje daného území. Z pohledu evropského kontextu je územní plán chápán komplexněji a umožňuje tak nejen zachování jedinečnosti přírodních, architektonických a urbanistických charakteristik území, ale i vytvoření kvality územních struktur pro trvale udržitelný rozvoj území. (Kadeřábková, Trhlínová. 2008. s. 61)

Na rozdíl od územního plánu, jehož cíle, obsah a postupy zpracování a schvalování jsou dány zákonem o územním plánování a stavebním řádem, strategický plán vzniká na základě dobrovolné spolupráce aktérů regionálního či místního rozvoje. Úspěšnost realizace strategického plánu závisí značně na identifikaci aktérů se strategií. Územní plány se zabývají materiálně-technickým řešením území, kdežto strategické regionální plány jsou zaměřeny například na ekonomiku, pracovní trh, bydlení, infrastrukturu, sociální otázky či životní prostředí. Strategické plánování můžeme charakterizovat jako pozitivní a integrované plánování strany nabídky obce, kdežto územní plánování je spíše restriktivního charakteru. V poslední době je čím dál více zdůrazňována experty potřeba vzájemné provázanosti územního a strategického plánování. Velmi diskutabilní je konkrétní návaznost plánu na sebe. Lze se setkat s protikladnými názory územních plánovačů a urbanistů a odborníků na regionalistiku, který dokument má předcházet a který navazovat. Regionalisté tvrdí, že strategický plán je vhodným předstupněm územnímu plánu, tudíž by mu měl předcházet. Naopak urbanisté zastávají opačný názor – chápou územní plány jako formální a závazné a strategické plány spíše jako doplněk. (Wokoun a kol., 2008a. s. 42)

2.4 Moderní strategické plánování rozvoje obce

Praxe strategického plánování je založena na explorativním přístupu, vycházíme z toho, co si přejí aktéři a veřejnost, které se plán dotýká nikoliv z toho, co by mělo být uděláno. V podstatě jde o spojení výchozí pozice obce – kde jsme s tím, kam chceme. Strategický

plán nelze proto vědecky stanovit a nařídit cílový stav, neboť současný ekonomický a sociální vývoj se vyznačuje neustálými změnami a rizikem nesprávných rozhodnutí. Rozhoduje se tak o budoucnosti v podmínkách nejistoty a neurčitosti, proto se předpokládá pružná reakce strategického plánu, zaměřená na podporu a stimulaci žádoucích vývojových trendů. (Wokoun et al., 2008a. S.42)

Moderní strategické plánování rozvoje obce podle postupů Evropské unie musí z hlediska struktury strategického umožnit řízení rozvoje. Rozumí se tím, že cíle jsou stanoveny v různých úrovních, avšak ve vzájemné provázanosti. Terminologie definování jednotlivých cílů není striktně stanovena a ani na konkrétním pojmenování nezáleží tak jako na tom, aby členění a struktura cílů umožnila řízení rozvoje obce žádoucím směrem. Tohoto stavu se dosáhne pomocí popsání dílčích cílů, kterých je nutno postupně dosahovat, aby došlo k naplnění cíle strategického. Strategický plán tak disponuje hierarchickou strukturou, kde jsou rozlišeny strategické a konkrétní cíle, které jsou vertikálně i horizontálně propojeny – nižší naplňují vyšší a zároveň v rámci různých oblastí. Pro stanovení jednotlivých cílů se běžně užívá tzv. pravidlo SMART (E). Tato zkratka v sobě skrývá kritéria pro správné stanovení cílů pro žádoucí rozvoj obce. Cíle tak musí být určité (Specific), měřitelné (Measurable – pomocí konkrétních indikátorů), odsouhlaseny (Acceptable – přijatelný pro ty, kterých se týkají), realistické (Realistic – z hlediska času, možností, kapacit), časově ohraničeny (Time aspect) a ekonomicky proveditelné (Economically feasible). Při stanovení výčtu cílů v jednotlivých opatřeních si odpovídáme na otázku – čeho musíme dosáhnout, aby bylo splněno dané opatření? Dále pokračujeme na úroveň konkrétních projektů – co vše se musí konkrétně udělat, aby byl naplněn specifický cíl? Díky provázané struktuře tak dosáhneme větší jistoty, že konkrétní projekt má své opodstatnění v rámci systematického řízení rozvoje obce. (Řízení obcí I, 2008. s.12-16)

Dalším kritériem moderního strategického rozvoje je nezbytnost respektování principů udržitelného rozvoje strategickým plánem. Pod pojmem udržitelného rozvoje obce si představíme dlouhodobou prosperitu, řízení rizik a zdrojů, rozvoj kapacit lidských zdrojů a jiné. Principy udržitelného rozvoje jsou charakterizovány propojením jednotlivých oblastí rozvoje, respektováním kapacity území (vč. Environmentálních limitů), zohlednění potřeb většiny obyvatel na představu o kvalitě života, propojení odborných znalostí v jednotlivých oblastech, a to všechno na lokální, regionální i globální úrovni. Při nejistotě udržitelnosti rozvoje mohou obce využít druh pojistky – odborníky SEA, jejichž úkolem je posuzování cílů obcí (i regionů) z dlouhodobého hlediska dopadu na dané území z pohledu životního

prostředí nebo jiných odborníků pro udržitelnost či specialistů na jednotlivé oblasti. (Řízení obcí I, 2008. s.17-18)

Bez zohlednění potřeb obyvatel obce není možné dosáhnout reálného a udržitelného rozvoje, proto dalším předpokladem moderního udržitelného rozvoje je zapojení veřejnosti a partnerů do zpracování i realizace plánů. Dobrý proces zapojení veřejnosti a partnerů vede k tomu, že se do naplňování cílů aktivně zapojí co největší množství aktérů a veřejnost tak cítí spoluzodpovědnost za rozvoj obce. Zapojení a rozhodování je proces, který je potřeba řídit na základě komunikační strategie. Taková komunikační strategie používá nástroje jako například průzkumy, netradiční akce či soutěže, moderní elektronické ankety či dotazníky, aby zajistila co nejširší spektrum názorů a představ o potřebách občana. K pochopení možností, cílů a ke vzájemné dohodě jsou využity série diskuzí prostřednictvím metod jako kulaté stoly, pracovní skupiny či fóra nebo rozhovory. O připravovaných, probíhaných či splněných cílech a projektech musí být veřejnost široce informována prostřednictvím místních sdělovacích prostředků. Tato osvěta by měla být prováděna široce a průběžně. Nejlepší metodou je samozřejmě samotné aktivní zapojení občanů do konkrétních činností například pomocí dobrovolnické činnosti, která vyžaduje vysoký stupeň motivace. (Řízení obcí I, 2008. s.18)

V neposlední řadě, aby strategický plán mohl být skutečným nástrojem řízení, je nutné, aby obsahoval konkrétní ukazatele pro naplňování stanovených cílů. Tyto indikátory musí být pravidelně monitorovány, vyhodnocovány a podle jejich výsledků je následně plán aktualizován. Indikátory dělíme na objektivně ověřitelné ukazatele, které lze změřit známými postupy a objektivizované, mezi které řadíme například změnu chování či pocitů obyvatel obce. Objektivizované indikátory mají často daleko více vypovídající hodnotu než obyčejná fakta a čísla. (Řízení obcí I, 2008. s.19)

2.5 Zvýšení dynamiky rozvoje obce z pohledu strategického plánu

Po úspěšný strategický plán je prvotně nutné respektovat jedinečnost každé obce, která je základním kamenem metodiky pro identifikaci dynamiky hospodářského rozvoje obcí. Jedinečností rozumíme výhodu z rozdílnosti ve vztahu k ostatním obcím z konkrétního pohledu. Jedinečnost obce se mimo jiné dá měřit, a to pomocí možných indikátorů k vyhodnocení rozvoje na úrovni obcí, které lze rozdělit do skupin – územní indikátory, obyvatelstvo, zaměstnanost, ekonomické činnosti, občanská vybavenost obce a kategorie dalších jevů. (Jáč, 2010. s.101-106)

Možnosti dalšího stabilního vývoje závisí, jak již bylo zmíněno, na zástupcích samosprávy, obyvatelích a dalších místních aktérech. Podstatnou roli v tomto procesu sehrávají podmínky, určující omezení ve spolupráci veřejného a soukromého sektoru, které do jisté míry jsou nástroji na řešení problematiky hospodářsky slabých oblastí. Pro efektivnost těchto opatření je důležité právní upravení norem v ČR, administrativní zabezpečení a vytvoření kvalitního partnerství mezi subjekty. Předpokladem úspěchu a zvýšení dynamiky rozvoje obcí je vytvoření proaktivního přístupu, který vyvolá reakci vedoucí k hospodářskému růstu obce. Nejstabilnější rozvoj lze očekávat v obcích, kde mají občané a samospráva největší podíl odpovědnosti vůči místu, kde žijí a které spravují. Nejlépe identifikovat hlavní faktory pro rozvoj a pomoc obcím dokážou představitelé obce. Z tohoto důvodu je nezbytně nutné při stanovení strategického plánu rozvoje včlenit do analýz názory zástupců obce i jejich obyvatel pomocí rozhovorů, dotazníků či anket. (Jáč, 2010. s.115-117)

Podle Jáče existují následující nejproblematictější kategorie místních a regionálních disparit v České republice – změna rozpočtového určení daní, rozšíření technické vybavenosti obcí, problematika dotací ČR a EU, zlepšení etiky politiků, podpora podnikání a rozvoje průmyslu, podpora rozvoje zemědělství a venkova, podpora bytové výstavby v obcích, podpora volnočasových aktivit, zlepšení vzdělávání a sociální otázky, krajinaotvorba a preference mladých lidí. (Jáč, 2010. s. 117)

3 NÁSTROJE STRATEGICKÉHO PLÁNOVÁNÍ A ŘÍZENÍ ROZVOJE OBCÍ

Obecně platí, že většina územně správních jednotek se zabývá regionálním rozvojem a plánováním. K tomu, abychom dokázali stanovit žádoucí směr či směry rozvoje daného území a na základě vytyčených směrů pak aplikovat příslušné nástroje, je poznání situace území a nalezení témat, jimiž bude věnována pozornost. Úspěšné řešení se opírá o celou řadu metodologických postupů a procedur. Systém těchto metodologických podkladů aplikovaných veřejnou sférou chápeme jako využívání organizovaných znalostí a jejich tvůrčí zhodnocení. Vědecký přístup má svou vlastní strukturu, opírá se o techniky, metody, principy, koncepce, hypotézy a teorie. Plánováním rozvoje území rozumíme souhrn procesů a nástrojů o rozhodování v území, mezi které řadíme nástroje programového, finančního, územně plánovacího a legislativního charakteru. Pro účely této práce se zaměříme pouze na nástroje programového a strategického plánování – také se můžeme setkat s názvem koncepční nástroje. (Wokoun et al, 2008b. s. 171) (Binek et al. 2011. s.79)

V České republice vedle sebe souběžně existují dva způsoby plánování, jejichž výsledkem jsou strategické dokumenty a územněplánovací dokumenty, naopak v zahraničí tvoří tyto dva procesy jeden celek nazvaný prostorové plánování. Strategické dokumenty jsou aktivními nástroji veřejné správy a územněplánovací dokumenty jsou nástroji regulačními k usměrňování udržitelného rozvoje. Strategické dokumenty jako nástroj strategického plánování zastřešují cíle regionálního a místního rozvoje, pro jejichž dosažení je aplikována další řada nástrojů. Strategické plánování je logicky spojeno se střetem celé řady různých zájmů a cílů, které jsou prosazovány a obhajovány množstvím subjektů. Vzniká zde synergie jak mezi tematickými oblastmi, tak mezi činnostmi aktérů rozvoje území. (Binek et al. 2011. s.89)

3.1 Podklady strategického plánování

Následující kapitola přibližuje výčet podkladů pro strategické plánování u obcí, způsob vedení projektování v obcích a metody získávání těchto podkladů a zdrojů dat pro vytvoření analýz o stavu a vývoji zkoumané oblasti.

Z hlediska vztahu mezi nástroji rozvoje a legislativním vymezením je nutné si uvědomit jejich vazby. Povinným pro fungování obce je v podstatě pouze rozpočet. Pokud obec zamýšlí rozvoj investiční, je povinným nástrojem i územní plán. Koncipování vhodné strate-

gie pro realizaci programu rozvoje u malých a menších obcí je velmi obtížné. Při plánování a programování je nezbytně nutné zahrnout co nejširší množství dostupných informací o dané oblasti. Ve struktuře dokumentů jsou hierarchicky nadřazeny nástroje územního plánování a stavebního řádu. (Rydvalová et al. 2010. s.8-12)

- Územně plánovací podklady – Územně analytické podklady, Územní studie
- Územně plánovací dokumentace – Územní plán, Regulační plán
- Zastavěné území

Dalšími podklady ke zhodnocení rozvojového potenciálu jsou vhodně zvolené statistické ukazatele, ale i skutečnosti zjištěné různými druhy šetření právě ve zkoumaném místě. K měření disparit hraje významnou roli rozlišení na měkké a tvrdé faktory. Právě tyto faktory ovlivňují rozhodování o tzv. prostorové lokalizaci v regionu. (Rydvalová et al. 2010. s.13-14) (Jáč, 2010. s.73)

Mezi tvrdé faktory regionálního rozvoje lze zařadit například dostupnost a cenu ploch, dostupnost kapitálu a dobře vzdělaných pracovních sil. Ke zpracování strategického dokumentu musí být čerpáno z velmi diferencovaných zdrojů dat. Většinou jsou to faktory statisticky sledované a dostupné v databázích ČSÚ, Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva financí, Ministerstva pro místní rozvoj, dále také v geografickém informačním systému a jiné. Velmi efektivním zdrojem dat o jednotlivých obcích lze získat na portálu veřejné správy. Vzhledem k nutnosti hodnocení a porovnávání stavu a rozvoje jednotlivých regionů vzniká potřeba vytvoření indikátorů, které by dostatečně informovaly o rozvojovém potenciálu území. Do analýz je pak třeba nutno zahrnout ukazatele, které charakterizují oblast z obecného ale i specifického pohledu. (Jáč, 2010. s.73) (Svatošová et al. 2005. s.82)

Avšak významnou roli v regionálním i místním rozvoje představují tzv. měkké faktory, které nelze chápat jako primárně měřitelné, neboť jsou individuálního charakteru, spjatý s konkrétní osobou, obcí či regionem. Měkkými faktory regionálního rozvoje lze nazvat takové, jako například image regionu, kvalita vzdělávání a volnočasová infrastruktura. Jedná se o dynamické faktory citlivé na způsob zjišťování a i následné vyhodnocování. Lze je chápat jako faktory popisující kvalitu místa. V odborné literatuře se setkáme často s názorem, že právě měkké faktory jsou hlavní z příčin dynamiky regionálního rozvoje. Kombinací výsledků analýz obou typů faktorů lze připravit podklady pro charakteristiku obce a jiného zkoumaného území. (Rydvalová et al. 2010. s.13-14) (Jáč, 2010. s.73)

3.1.1 Metody práce

Mimo zpracování dat, které je pro zpracování strategického dokumentu nezbytné, existuje mnoho dalších přístupů a metod, kterými můžeme dosáhnout věrnějšího obrazu o současném stavu zkoumané oblasti a lépe tak můžeme určit vývojové trendy. Jednou z takových metod je i SWOT analýza, která je popsána níže v podkapitole nazvané „Program rozvoje obce“, jedná se převážně o analytický nástroj, který je velmi často využíván pro klasifikaci jednotlivých problémů a jejich hierarchizaci. Dalším významným pomocným zdrojem informací je výzkum veřejného mínění. Jedná se o různé typy dotazníků a anketní šetření, kdy se zpracovatel buď na základě anonymního šetření, nebo prostřednictvím řízeného rozhovoru pokusí o zjištění chybějících dat. Tento nástroj je vhodný při zjišťování výpovědí obyvatel nebo sledování veřejného mínění například v obcích. Finančně náročnější terénní výzkumy veřejného mínění lze nahradit formou řízeného rozhovoru, který představuje standardizovaný rozhovor, který probíhá podle předem a přesně stanoveného dotazníku a je řízen tazatelem. Cílem je standardizace a umožnění srovnání pro celkovou analýzu všech rozhovorů. V poslední době se velmi často využívá také metody brainstorming. Jejím cílem je zjištění nových pohledů na řešení daného problému a nalezení tohoto řešení. Brainstorming představuje typ skupinové diskuze mezi odborníky či znalci daných témat nebo aktivními aktéry územního rozvoje. Cílem je shromáždění a následné utřídění nápadů a názorů na řešení dané problematiky v území. Jde o velmi výhodný nástroj k podněcování tvořivosti – nápady se necenzurují a všechny se zaznamenávají. (Perlín, Bičík. 2006. s.43-49)

3.2 Program rozvoje obce

Návrh programu rozvoje obce se zpracovává na podnět místní samosprávy, sdružení obcí či orgánu státní správy a za eventuální podpory Ministerstva pro místní rozvoj při respektování požadavků zadavatele a běžných přístupů k regionální politice v EU a příslušného legislativního podkladu. Cílem programu rozvoje obce je diagnostika území, identifikace rozvojových předpokladů a problémů. Vypracování strategie rozvoje a poskytnutí námětu na projekty. Výsledný materiál by měl umožnit akceleraci ve vývoji a jeho usměrnění příznivým směrem při respektování principů udržitelného rozvoje. Návrh programu rozvoje obce se zpravidla (nikoliv závazně) sestává ze dvou základních částí. První obsahuje podrobné analýzy – socioekonomickou, analýzu předchozích zkušeností a realizovaných programů, SWOT analýzu. Ve druhé části jsou pak uvedeny – rozvojové předpoklady, rozvo-

jové problémy, strategie rozvoje a konkrétní programatická část. V přílohách programu jsou následně dokumentovány dílčí výsledky a eventuální návrhy. (Wokoun, 2008b. s. 180-181)

Při tvorbě programů rozvoje obcí vycházíme ze zákona č.128/2000 Sb. o obcích a ze zákona č.248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje. Z právního hlediska je o dokument koordinační a nemá charakter obecně závazného předpisu.

Základní municipální koncepční dokument má tři možnosti zpracování s ohledem na konkrétní finanční situaci obce. Buď jej může zpracovávat sama obec, resp. pověřený pracovník obecního úřadu, kterým může být člen zastupitelstva nebo aktivní občan. Výhodami této varianty je podrobná znalost místních podmínek a relativně nízké finanční náklady. Na druhou stranu nevýhodou je ne odbornost pracovníka, pravděpodobnost nesouladu metodických postupů a možná nekompatibilita s jinými rozvojovými dokumenty. Druhou již nákladnější variantou je spolupráce obce s expertní firmou. Pověřený pracovník v tomto případě zpracuje konkrétní části plánu rozvoje s možností konzultací odborné firmy, nebo část plánu úplně přenechá odbornému zpracování. Tato varianta je z pohledu ekonomické nákladnosti a efektivity strategie nejlepší. Opět záleží ale na odbornosti pověřeného pracovníka a jeho motivaci. Provázaností odbornosti, zkušenosti programování a znalosti území dojde k harmonizaci potřeb a požadavků. Poslední nejnákladnější možností je úplné ponechání zpracování programu na expertní firmě. Mimo nákladnost zde existuje také riziko opominutí určitých faktorů z důvodů nedokonalé znalosti místních poměrů a mentality obyvatel.

Schéma 1 Základní fáze návrhu strategie rozvoje obce

Zdroj: Vlastní zpracování dle Binek et al., 2011. S.36

Jak již bylo řečeno přesná metodika a daný postup sestavení programu rozvoje neexistuje. Obvykle se při sestavování strategického dokumentu je nutno postupovat a rozvažovat v následujících krocích. Body, shrnující nezbytné kroky k vytvoření kvalitní strategie (Oklahoma state university, 2010):

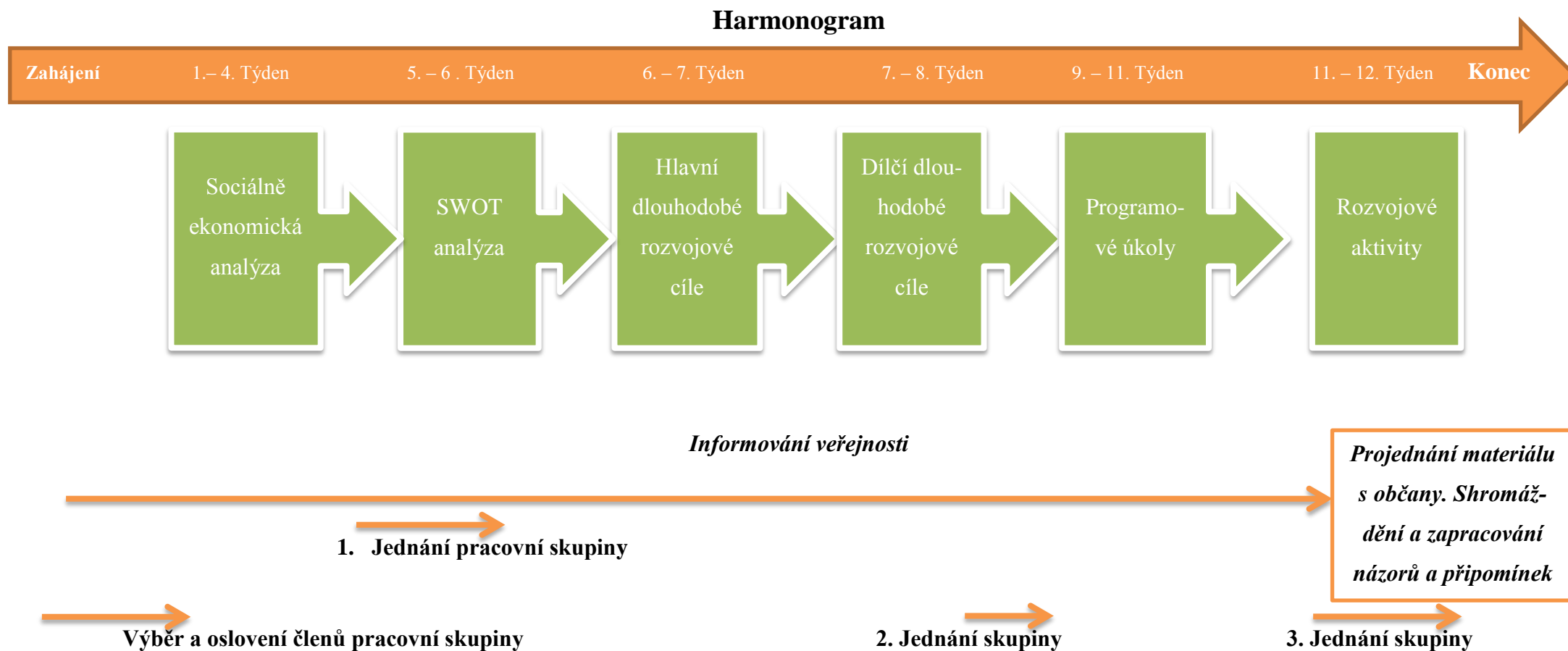
1. Zřízení řídicího výboru – v řídicím výboru by měl být zastoupen průřez společnosti veřejného i soukromého sektoru, neboť široce založená podpora komunity je základem úspěchu. Výbor je odpovědný za formulaci plánu, komunikaci s obcí a za podporu tohoto plánu. Řídicí výbor také sestaví harmonogram fází projektu.
2. Zajištění technické pomoci – zabezpečení technické podpory v oblastech technických a odborných znalostí. Zabezpečení možnosti konzultování.
3. Zjištění a rozvoj základních dat – tyto údaje musí obsahovat charakteristiku o obyvatelstvu, příjmu, zaměstnanost, obchodní a hospodářská činnost v obci, občanskou vybavenost a služby, stav dopravní a technické infrastruktury a další. Společnost by měla usilovat o příznivý vývoj trendů těchto ukazatelů.
4. Zhodnocení ekonomického stavu zkoumaného území – pro rezervy a možnosti zvýšení ekonomické aktivity stávajícího trhu, přilákání nových investorů a rozvoje lidského kapitálu

5. Analýza klíčových otázek – jde o takové otázky, které budou mít vliv na směr hospodářského vývoje oblasti. Mohou to být věci, které mohou být vybudovány, změněny či podpořeny pro zabezpečení vyššího životního standardu.
6. Identifikace finančních prostředků – důležitá je identifikace finančních zdrojů, které umožní financování potřebných změn.
7. Nastavení priorit
8. Realizace plánu – nejlepší plán na světě není dobrý, dokud není realizován. Plán musí být jednoduchý, jak je jen možné, ale přitom komplexní a pružný.

Na následující stránce je zobrazena možnost zpracování programu s časovým harmonogramem. Harmonogram obsahuje všechny obvyklé části programu rozvoje obce a doporučenou časovou dotaci na provedení jednotlivých úkonů. Harmonogram mimo jiné také zobrazuje nezbytně nutnou osvětu a informovat místních obyvatel o průběhu programování.

Schéma 2 Možnosti zpracování programu s časovým harmonogramem

Zdroj: vlastní zpracování dle PPRO ČR, © 2009-2013

3.2.1 Zpracování profilu obce

Profil obce neboli socioekonomická analýza je prvním krokem v první části podrobné analýzy pro program rozvoje regionu. Kvalitní analýzy představují nutný výchozí podklad pro zpracování návrhové části dokumentu. Kvalitně zpracovaná analýza představuje hlavní zdroj informací o řešeném území. Nutným bodem, mimo shromáždění a popsání informací, je také jejich kritické zhodnocení a zařazení do celkového kontextu sledování. Analýza, která je pouhým výčtem jednotlivých informací a uvádí tak nadbytečné informace, má nulový vliv k rozvoji řešeného území. Je nutné, položit si otázku, co ten konkrétní údaj znamená pro území, a nejsme-li schopni najít smysluplnou odpověď, lze taková data vyřadit. Opačným příkladem je zpracování analýzy pouze na základě rozhovorů nebo diskuse s představiteli regionu. Taková analýza představuje mnohem více soubor přání a stížností starostů a dalších zastupitelů, popřípadě aktivních účastníků diskuse se zpracovatelem. (Perlín, Bičík. 2006. s.51-55)

Kvalitně zpracovaná strategie představuje kombinaci obou extrémních přístupů. Představitelé jednotlivých obcí a další aktivní aktéři místního rozvoje, kteří zpracovávají strategický dokument, mohou velmi významně přispět ke zpracování analýzy jejich území. Starostové a zastupitelé jsou schopni jednotlivá data nejen zajistit, ale i zhodnotit a vyvodit z nich závěry. Stejně tak i další aktivní obyvatelé mohou upozornit na významné jevy nebo korigovat nepřesné zavádějící informace. (Perlín, Bičík. 2006. s.51-55)

Při zpracování strategických plánů podle komunitní metody zpracování je analytické hodnocení orientováno především problémově a vychází z již zpracovaného hodnocení klíčových problémů – syntézy. Analýza podle komunitního způsobu přípravy dokumentu nemá charakter celkového hodnocení všech funkčních složek prostředí, ale bývá často zaměřena problémově na jednotlivé identifikované problémy. Pokud je ale problém definován velmi úzce nebo příliš konkrétně, je hodnocení příčin problémů snadné, ale nevede k odhalení všech souvislostí. Obvykle se hodnotí kategorie – území a sídelní struktura, obyvatelstvo, (ne) zaměstnanost, hospodářská činnost a občanská vybavenost. Lze hodnotit i další oblasti jako například volební účast. Tyto okruhy patří mezi tzv. tvrdá data, která mají své charakteristické zdroje a příklady možností tvorby analytických ukazatelů. Z uvedených okruhů jsou pak vybrány relevantní skupiny indikátorů – představitelé tak, aby byla dodržena koncepce metodiky. (Perlín, Bičík, 2006. s.51-55) (Jáč, 2010. s.108-111)

3.2.2 SWOT analýza

SWOT analýza je moderní souhrnnou metodou, která je v evropských podmínkách již běžně používána i v oblastní státní správě a územní samosprávě, především pro účely rozvoje a plánování. Představuje analýzu, pomocí níž je možné zhodnotit význam externích vlivů a vlivů interních, které na zkoumanou oblast působí. (Wokoun, 2008b. s. 176-178) (Hrabánková et al., 2011. s.38-40)

Základními složkami jsou silné a slabé stránky, projevující se jako interní vlivy a ohrožení a příležitosti, projevující se jako vlivy externí. Analýza SWOT je dnes již standardní metodou regionálního rozvoje. Vstupní informace a analýzu je nutné provádět se záměrem o nalezení skutečností pro možnost alternativ sestavované strategie. Smyslem analýzy je akceptování silných stránek a odstraňování či alespoň omezování slabých stránek, čímž se zvyšuje pravděpodobnost realizace příležitostí či naopak se omezuje dopad hrozeb. Formulace se jedná o jednoduše stylizované a pokud možno objektivní pojmenování pozitivních a negativních výsledků vývojového procesu. (Wokoun, 2008b. s.176-178) (Hrabánková et al., 2011. s.38-40)

Pro maximální míru objektivity je třeba zapojit do sestavování místní zájmové skupiny i občany, ale především odborníci (Wokoun) doporučují zpracování analýzy komparativní metodou, neboť lze narazit na určitá omezení, které je možno vyhodnotit buď v daném čase či prostoru různě. Cílem je analyzovat současnou a očekávanou situaci, určit směr rozvoje a najít prostředky pro dosažení cílů. Ve skutečnosti se jedná o mimořádně složitý proces, který vyžaduje systematický přístup při identifikaci a analýze bezprostředních vnějších faktorů a jejich konfrontaci s rozvojovými kapacitami ve zkoumaném prostoru. (Wokoun, 2008b. s.176-178) (Hrabánková et al., 2011. s.38-40)

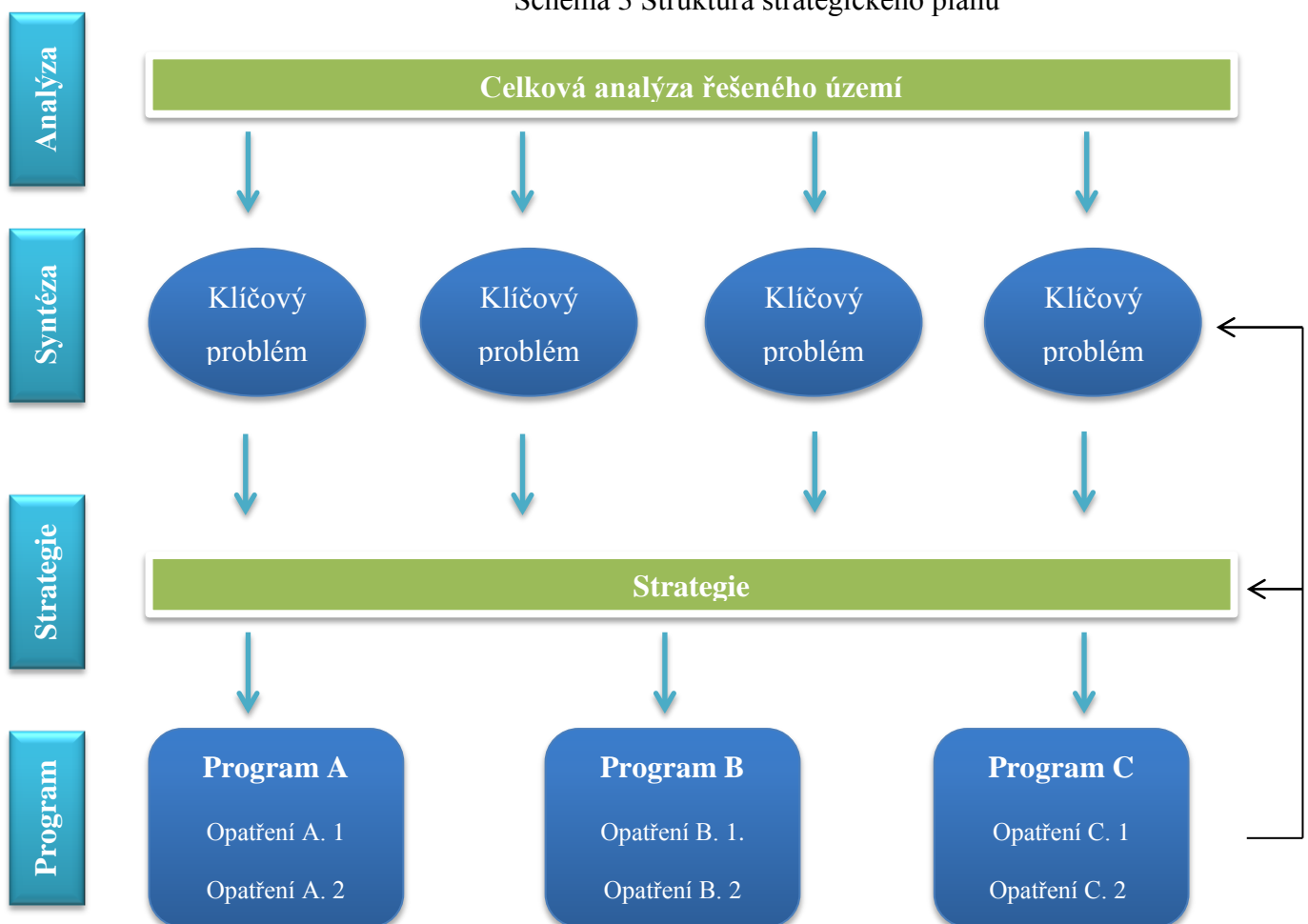
Dalším samostatným krokem metody je kombinování interních a externích faktorů, jako jeden z možných způsobů nalezení optimální strategie pro budoucí vývoj. V případě SWOT analýzy je kladen důraz na výstižnost – jednoduché formulování, realističnost – maximální míra výčtu ovlivňujících faktorů a objektivitu. (Wokoun, 2008b. s.176-178) (Hrabánková et al., 2011. s.38-40)

3.2.3 Návrhová část programu rozvoje obce

Třetí část programu rozvoje představuje již vlastní jádro dokumentu. Hlavní část práce, kterou předchází analýza a syntéza, spojující analýzu a strategii jako most. Na základě

formulace hlavních problémů a vize rozvoj formuluje, jakého žádoucího konečného stavu chceme dosáhnout a jak a pomocí čeho tohoto stavu dosáhneme. Strategie představuje návrh stavu budoucího, co za cíle si v řešeném území klademe. Postupně jsou vymezeny strategické oblasti, které mají klíčový význam pro rozvoj obce, následně formulovány vize žádoucího stavu, neboli společné představy o tom, jak to v budoucnu bude v obci fungovat. Dále jsou stanoveny jednotlivé strategické záměry klíčových tendencí vývoje obce v jednotlivých strategických oblastech. Závěrečnou částí je zpracování opatření neboli akčních plánů, které stanoví konkrétní dílčí cíle pro realizaci jednotlivých strategických záměrů. Pomocí těchto opatření a programů dochází k naplnění strategie. Představují soubor nástrojů, které by měly dovést strategii ke kýženému stavu. Struktura jednotlivých opatření je obvykle zpracována ve struktuře popis stavu – globální vize – specifické vize – strategie – seznam opatření – financování. Jednotlivá opatření pak jasně stanoví Co, kdy, kde, kdo a za kolik se bude v řešeném území podporovat. (Perlín, Bičík, 2006. S.55-61)

Schéma 3 Struktura strategického plánu

Zdroj: vlastní zpracování dle Perlín, Bičík, 2006.

3.2.4 Katalog projektů

Katalog projektů obsahuje konkrétní náměty na řešení dílčích problémů obce ve struktuře – cíl projektu, zdůvodnění projektu a jeho charakteristika, zajištění projektu. Jedná se o závěrečnou fázi a přípravu na realizaci konkrétních záměrů. Příprava a zpracování projektu, žádosti o dotaci z operačního programu a jejich povinných příloh je časově i administrativně poměrně náročná záležitost. Projekt již v této fázi musí mít podobu vyžadovanou pravidly, danými operačními programy, které jsou popsány v Příručkách pro žadatele. Neocenitelnou pomocí při psaní projektů může být kromě konzultací s jednotlivými řídicími orgány i osobní zkušenosti žadatelů z předešlého programového období. Ke zpracování projektu lze oslovit externí poradenskou společnost. Při jejím výběru je vhodné se informovat o jejich předešlých zkušenostech se zpracováním obdobných projektů. Nejvíce informací o projektu však disponují zastupitelé obcí či územního celku realizace projektu. (Řízení obcí I., 2008. s.157-176)

3.3 Sledování a vyhodnocování strategického plánování

V rámci řádného plnění požadavků Evropské unie v procesu strategického plánování je kladen důraz na efektivnost. Proto musí všechny dokumenty v rámci programů pro strukturální fondy obsahovat jasně identifikovatelné ukazatele, které zvětší úspěšnost hodnocení. Podmínkou kvalitního monitoringu je primárně dobře stanovený monitorovací ukazatel. Musí umožnit hodnotit jak počáteční tak konečný stav a měl by být jasně identifikovatelný zdroj informací využitý pro hodnocení jednotlivých fází. Doložení úspěšnosti procesu strategického plánování, úspěšnosti změn je možnost pozitivní změnou měřitelných monitorovacích ukazatelů. (Perlín, Bičík. 2006. s.71)

Vyhodnocení strategického plánu neboli evaluace probíhá ve třech hlavních fázích. Před zahájením realizace by měla proběhnout první evaluace, následně druhá pak v průběhu řešení strategického plánu a závěrečná po ukončení cyklu plánování. Pro jasnou evaluaci je vhodné, aby strategický plán nejjasněji definoval dosažené výsledky, kvantifikoval změny a jasně uváděl ukazatele, v nichž dojde k pozitivní změně. Tyto ukazatele lze pak dlouhodobě vyhodnocovat a monitorovat. (Perlín, Bičík. 2006. s.71-72)

3.4 Aktualizace strategického dokumentu

Strategický plán nereprezentuje nehybnou rigidní strategii. I když v textu jsou uvedeny určité časové horizonty plnění a dobrý strategický plán, předpokládá se postupné naplňo-

vání některých rozhodnutí v textu, je vhodné brát tento plán jako otevřený dokument a pravidelně se vracet k jeho textu. Aktualizace by měly být orientovány především na návrhovou část dokumentu a upřesňovat či doplňovat strategická rozhodnutí v plánu uvedená. Aktualizace by měly být prováděny pravidelně každý rok nebo alespoň každý druhý. Tuto inovaci provádí již pouze zastupitelstvo nebo ten orgán, který strategický plán schvaloval a vychází přitom z místních podmínek a dosavadního aktuálního vývoje. Aktualizace je předmětem projednání na veřejné schůzi, na které může být aktualizace i schválena. V případě rozsáhlejších změn je vhodné připravit podklady pro aktualizaci ve spolupráci s původním zpracovatelem strategie či odbornou firmou. (Perlín, Bičík. 2006. s.71)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 PROFIL OBCE

V rámci následující kapitoly je zpracován profil obce, který bude sloužit jako podklad pro zpracování strategického plánu rozvoje. Profil obce je výchozí stav a popis jednotlivých charakteristik, které obec vykazuje. Podstatou této části je zahrnout sociální a ekonomické charakteristiky zkoumané oblasti a sestavení první části analytického podkladu pro strategii rozvoje. Do socioekonomické analýzy jsou zahrnuty aspekty jak vnějších tak i vnitřních znaků, které obec vykazuje, včetně vazeb na ostatní obce. Pro účely zpracování profilu Žlutavy je využito dostupných statistických dat, zejména ze Sčítání lidu, domů a bytů 2011, z internetových stránek obce a dále dat, poskytnutých odpovědnými pracovníky a zástupci obce Žlutava.

4.1 Základní charakteristika území

Geografická poloha oblasti je často chápána jako významný rozvojový faktor, který je klíčovým prvkem, vyjadřujícím obecnou atraktivitu. Atraktivita území je závislá na vzdálenosti hodnocené územní jednotky od hlavních koncentračních sídel obyvatelstva a také od hlavních komunikací státního či vyššího významu.

Obec Žlutava se nachází ve Zlínském kraji. Žlutava leží západně od krajského města Zlín ve vzdálenosti asi 20 km. Je součástí sídelní regionální aglomerace s jádrovým městem Zlín. Obcí s rozšířenou působností je město Otrokovice a sídlem stavebního úřadu a matričního úřadu je město Napajedla.

Obec se rozkládá na svahu a výšině, v sedle mezi vrchy Soudnou (348 m nad mořem) a Dubníkem (310 m nad mořem). Žlutava se dále nachází v oblasti pod severovýchodními vrcholky Chřibů na pravém břehu řeky Moravy. Od okrajových částí obce se zvedá zalesněná oblast strání přírodního parku Chřiby s rozsáhlou chatovou osadou. Na východ od obce sousedí s městem Otrokovice, na sever s obcí Bělov, na severozápad s obcí Nová Dědina a na jihozápad s obcí Halenkovice. Spádové město je Napajedla vzdálené zhruba 5 km.

Obec se nachází v průměrné nadmořské výšce 298 m. Katastrální výměra obce je 740 ha – rozkládající se mezi téměř posledním výběžkem pohoří Chřiby a sahající až k řece Moravě.

K 1.1.2013 dle Českého statistického úřadu je v obci registrovaných 1130 obyvatel. Prvními obyvateli obce byli valašští osadníci. Obec byla založena v 17. století a první písemná zmínka je dochována z roku 1663. Žlutavu založil majitel napajedelského panství Jan Ro-

tal. Zakládací listina se nedochovala, založení se odhaduje zhruba mezi lety 1650 a 1680. Dominantou obce je kostel svatého Cyrila a Metoděje postavený v roce 1939.

4.2 Vnější vztahy, sounáležitost a spolupráce obce

Díky své geografické poloze obec Žlutava náleží do regionu soudržnosti Střední Morava a euroregionu Bílé-Biele Karpaty. Posláním euroregiony je všestranný rozvoj přeshraničního regionu, vytváření podmínek vzájemné kooperace a koordinace v oblastech prostorového plánování, životního prostředí, lesního a polního hospodářství, dopravní, telekomunikační a technické infrastruktury, školství, vědy a výzkumu, zdravotnictví a sociálních služeb, civilní a jiné ochrany a spolupráce s jinými euroregiony. Současně je euroregion financován v rámci Cíle 3 kohézní politiky a jeho činnosti budou podporovány i v následném období. (Euroregion Bílé-Biele Karpaty, ©2009)

Mikroregion Chříby – Sdružení pro podporu místních iniciativ Chříby

Mikroregion Chříby byl založen za účelem podpory cestovního ruchu, ochrany přírodních, historických a kulturních památek oblasti. Cílem je využití vysokého potenciálu v oblasti turistiky. Celková rozloha mikroregionu je 9000 ha a do sdružení patří celkem 9 obcí a 2 podnikatelské subjekty. Největším realizovaným projektem tohoto mikroregionu je výstavba kamenné rozhledny Brdo, jejímž iniciátorem i investorem se stali členové sdružení Mikroregionu Chříby. Na stavbu rozhledny byl využit pískovec z kamenolomu Žlutava a dřevo z chříbských lesů. (Sdružení pro podporu místních iniciativ Chříby, © 2013)

Sdružení obcí pro rozvoj Baťova kanálu a vodní cesty na řece Moravě

Tento dobrovolný svazek obcí vznikl v roce 2005 na území Zlínského kraje s cílem obnovit a rozvinout historické vodní cesty Baťův kanál pro účely cestovního ruchu. Mezi prioritní rozvojové záměry sdružení patří především budování infrastruktury – cyklostezky, přístaviště, kempy a ubytovny, půjčovny lodí, navigační a informační systém. V současnosti sdružuje celkem 16 obcí a jeho aktivity jsou podporovány Zlínským krajem, spolufinancovány Evropským fondem pro regionální rozvoj a Ministerstvem pro místní rozvoj. (Baťův kanál, ©2009)

Sdružení měst a obcí východní Moravy

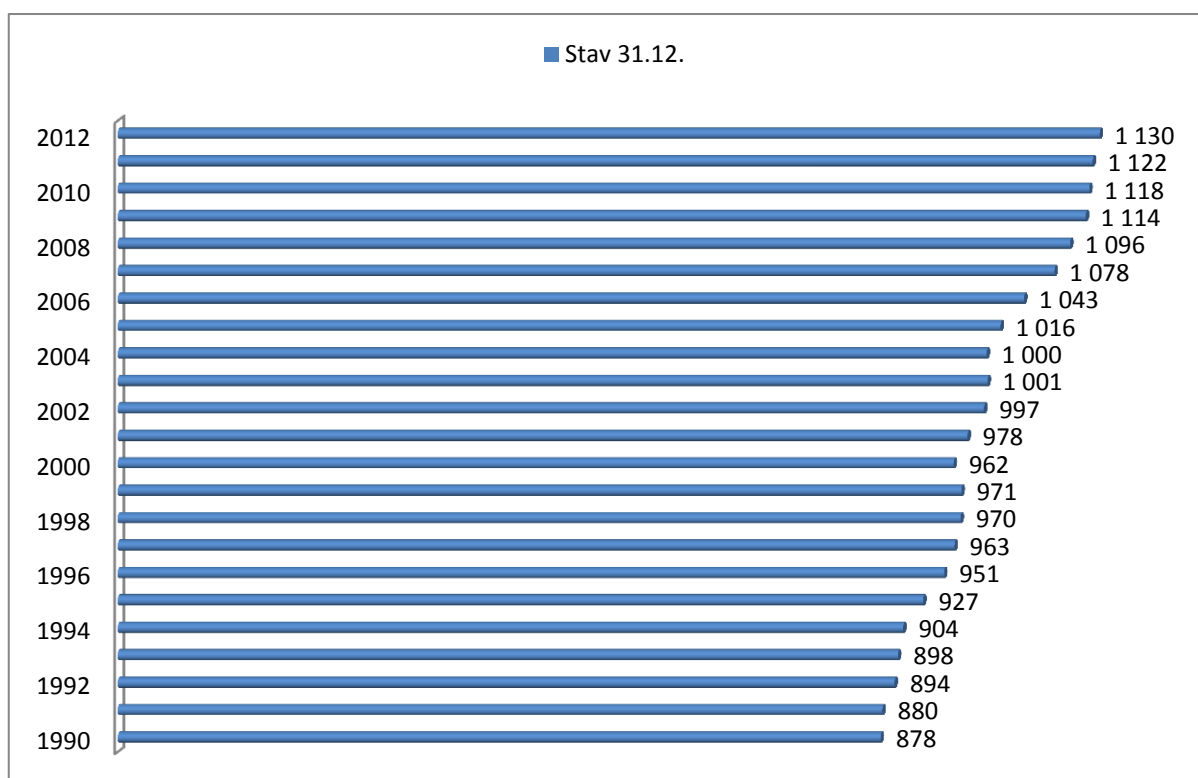
Sdružení měst a obcí východní Moravy bylo založeno 1998 za účelem spolupráce a koordinace záměrů v oblasti kultury, hospodářského a sociálního rozvoje, dále za účelem zlepšení životního prostředí, zřízení regionálního informačního centra a rozvojové agentury

východní Moravy, pro podporu turistiky a cestovního ruchu, pro účely využití a koordinace zahraniční pomoci, pro spolupráci v rámci sdružení i mimo regionální spolupráci s důrazem na sousední regiony České republiky a příhraniční regiony Slovenské republiky. Sídlem sdružení je Zlín. V rámci dobrovolného svazku obcí je sdruženo bez mála 100 obcí okresu Zlínského, Uherskohradištského, Kroměřížského i Vsetínského. (Risy - Mikroregiony, © 2012 CRR ČR)

4.3 Obyvatelstvo

Dle posledního Sčítání lidu 2011 bylo v obci registrováno celkem 1114 obyvatel (k 26.3.2011), z toho 556 mužů a 558 žen. Z pohledu vývoje počtu obyvatel obec stabilně zaznamenává mírný růst obyvatel. Od Sčítání lidu 2001 se celkový počet obyvatel zvýšil o 14% (160 obyvatel). (Veřejná databáze ČSÚ, 2013d)

Graf 1 Retrospektivní vývoj počtu obyvatel obce Žlutava 1990-2012 v obyvatelích

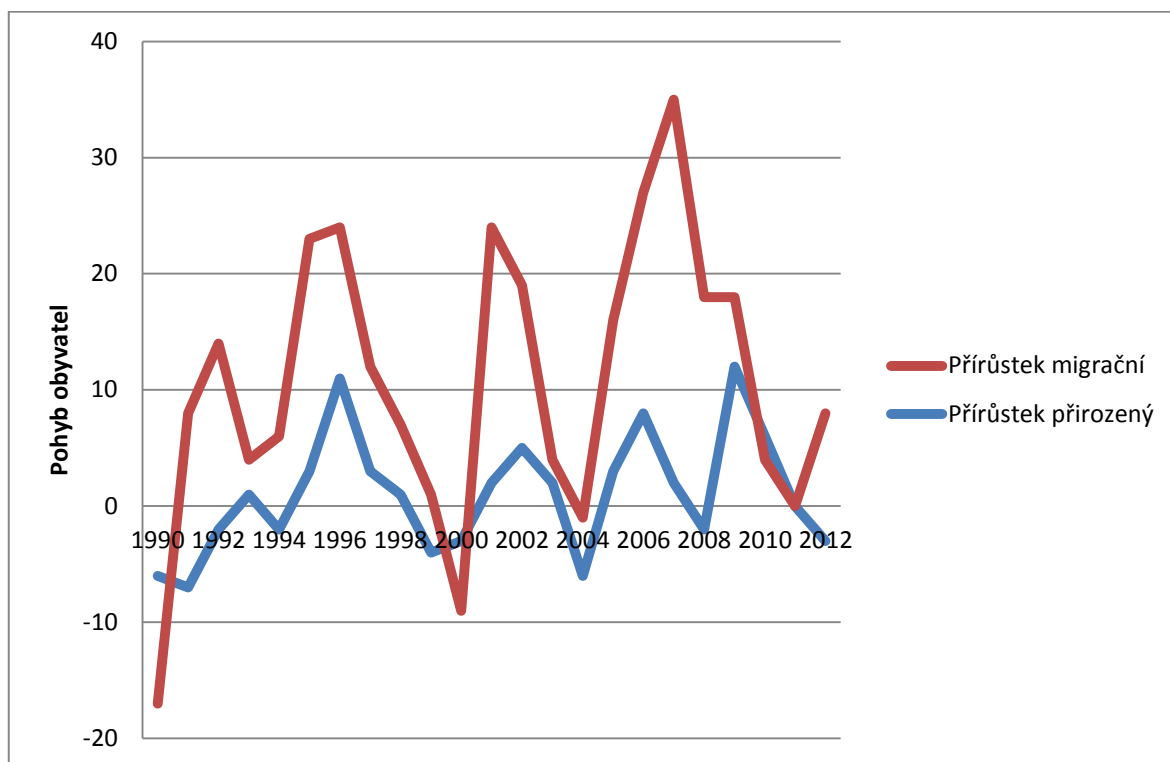

Zdroj: vlastní zpracování dle Veřejné databáze ČSÚ, 2013a

Celkový přírůstek obyvatelstva od roku 1990 do 2012 se průměrně pohyboval okolo 11 osob. Přírůstek byl především zaznamenán díky migraci obyvatelstva do obce, z pohledu

narozených a zemřelých osob v tomto období můžeme hovořit o zanedbatelném průměrném ročním přírůstku 1 osoba/ročně.

Graf 2 Vývoj přirozeného a migračního přírůstku obce Žlutava 1990-2012 v obyvatelích

Zdroj: vlastní zpracování dle Veřejné databáze ČSÚ, 2013a

Dlouhodobá tendence celkového růstu je pozitivní, lze do budoucna očekávat, že i zmiňovaný trend bude pokračovat, což představuje závazek v nutnosti věnování vyšší pozornosti zkvalitnění a zpríjemnění života v obci, především kvůli udržení konkurenceschopnosti obce. Demografická prognóza bude záviset na vývoji věkové struktury obyvatelstva a s ní spojené přirozené obměně, na migračních tendencích, tzn. Emigrace obyvatel ze sídla do měst nebo imigraci do sídla. Důležitým faktorem bude případná možnost stabilizace dalších obyvatel v obci, která bude záviset na nové výstavbě rodinných domků, nebo využití stávajícího bytového fondu.

Pro stabilizaci a možnost vývoje obyvatelstva bude nutné podpořit a zvýšit možnosti výstavby rodinných domů v obci, dále vybudovat technickou infrastrukturu a podniknout další kroky jako například nabídnutí podpory výrobního podnikání v obci, což podpoří vyšší zaměstnanost obyvatelstva v místě bydliště.

Socioekonomická struktura obyvatelstva

Dle posledního Sčítání lidu 2011 z celkového počtu registrovaných 1114 obyvatel (k 26.3.2011) tvoří téměř polovinu, a to 49,10% populace, sezdaní, 39,86% svobodní a rozvedení 5,66%, stejně jako ovdovělí 5,21% populace. Rozvodovost v obci je poloviční oproti celostátnímu průměru, který se pohybuje okolo 10,28%. Podíl ateistického obyvatelstva velmi mírně převyšuje podíl věřících (zhruba o 3%). (Veřejná databáze ČSÚ, 2013d)

Národnostní struktura populace je tvořena 53% národnosti české, 19% národnosti moravské a 1,5% národnosti ostatních, z nichž největší část je národnost slovenská. (Veřejná databáze ČSÚ, 2013d)

Vzdělanostní struktura obyvatelstva

Z pohledu vzdělanosti populace osob starších 15 let, kterou tvoří 88,96% obyvatel, je nevyšší podíl v kategorii střední vzdělání vč. vyučení bez maturity 38,03%. Následně s 26,99% občanů s úplným středním vzděláním a 21,75% občanů s pouze základním vzděláním včetně zatím nedokončeného. Z vyšších vzdělání je nejvyšší podíl 7,65% vysokoškolsky vzdělaných osob, dále 1,51% s nástavbovým studiem a 1,31% s vyšším odborným vzděláním. (Veřejná databáze ČSÚ, 2013d)

Za posledních 10 let dochází k pozvolnému zvyšování vzdělanosti obyvatelstva Žlutavy. Na základě zjištěných dat lze také konstatovat, že lidé s vyšším vzděláním jsou nejvíce rizikovou skupinou pro migraci, neboť podle trendů právě osoby, které dokončí studia, se nejčastěji stěhují do měst za lepšími příležitostmi na trhu práce a zároveň jsou zde lépe uspokojovány jejich společenské potřeby.

Věková struktura obyvatelstva

Pro posuzování populačního vývoje je především nutné sledovat věkovou strukturu obyvatelstva, aby bylo možné stanovit trendy budoucího vývoje, zda populace inklinuje spíše ke stárnutí či naopak k mládnutí obyvatelstva a přizpůsobit se tak potřebám populace, popřípadě stimulovat nárůst obyvatelstva produktivního věku. K měření procesu demografického stárnutí populace využíváme index stárání, který vyjadřuje poměr mezi věkovou skupinou 65+ a věkovou skupinou 0-14 let ($65+/0-14$)

Z tabulky věkové struktury obyvatelstva je zřejmé, že v obci je o něco více občanů ve věku 65+ než ve věku 0-14. Výhledově lze očekávat další snižování obyvatel předproduktivního věku a nárůst obyvatel postproduktivního. Věková struktura je tedy regresivní a očekává

se, že v následujícím trendu se bude pokračovat. Očekávají se vyšší nároky na ekonomicky aktivní obyvatelstvo a nutnost věnovat vyšší pozornost konkrétní péči o stárnoucí složku obyvatelstva – sociální a zdravotní péče.

Tabulka 1 Věková struktura populace v obci Žlutava 2005-2012

	Počet obyvatel	Věková skupina			Průměrný věk	Index stáří
		0-14 let	15-64 let	65+ let		
2005	1016	160	709	147	39,5	0,91
2006	1043	170	722	151	39,6	0,9
2007	1078	179	751	148	39	0,82
2008	1096	179	773	144	38,9	0,8
2009	1114	193	782	139	38,2	0,72
2010	1118	192	781	145	38,6	0,75
2011	1122	190	777	155	38,9	0,81
2012	1130	186	784	160	39,1	0,86

Zdroj: vlastní zpracování dle Veřejné databáze ČSÚ, 2013b; 2013c

4.4 Ekonomická základna

V obci se nachází několik menších provozoven firem v návaznosti na plochy bytové zástavby RD, které se postupně rozvíjí. Nová plocha pro výrobu je řešena přednostně v návaznosti na stávající výrobní plochu v dolní části zástavby směr Napajedla. Případný další rozvoj bude řešen zejména formou intenzifikace zástavby ve stávajícím zemědělském areálu. Drobnou řemeslnou výrobu, nezávadné a neobtěžující výrobní služby lze při dodržení stanovených podmínek využití jednotlivých ploch umístit v omezeném rozsahu i přímo do ploch obytné zástavby.

Hospodářské činnosti se v obci věnuje celkem 215 subjektů, z nichž 86% (185 subjektů) jsou fyzické osoby – podnikatelé, dále zde působí 10 obchodních společností a 1 státní. Především jde o mikropodniky a malé podniky maximálně do 50 zaměstnanců. (Risy.cz – obec Žlutava, © 2012 CRR ČR)

Průmyslová výroba - V obci průmysl zastoupen není. Nejbližší rozsáhlé průmyslové areály, které jsou centrem dojížděky za pracovními příležitostmi obyvatel obce, jsou soustředěny v sousedních městech Otrokovice a Napajedla.

4.4.1 Trh práce

Žlutava vykazuje trvale nízkou nezaměstnanost. Patří mezi obce s trvale nejnižší nezaměstnaností v kraji. Nezaměstnanost je ekonomickým ukazatelem rozvoje, vyspělosti a zdraví obce. Míra nezaměstnanosti byla 7,6% (k 31.12.2011). V obci je celkem 534 ekonomicky aktivních obyvatel, z nichž 481 (90% EAO) dojíždí každodenně za prací. Vyjíždka obyvatelstva za prací závisí na množství pracovních příležitostí v obci. Nejvyšší je v nejmenších obcích regionu mezi, které samozřejmě patří i obec Žlutava. Centra dojíždění za prací jsou města Otrokovice a Napajedla a také Zlín jako krajské město. Obyvatelé především dojíždějí do průmyslových závodů, část obyvatel je zaměstnána ve službách. K dopravování do zaměstnání využívají obyvatelé především osobní automobily, ale také autobusovou dopravu někdy i v kombinaci s MHD. Nejvýznamnějšími zaměstnavateli v okolí Žlutavy jsou např. Barum Continental (sídlicí v Otrokovicích) nebo Fatra Napajedla.

Místní zaměstnavatelé

Ekonomicky aktivní obyvatelé, kteří nevyjíždějí za prací, jsou především zaměstnáni v místním kamenolomu. Část také pracuje ve službách a místních podnikatelských aktivitách. Nejvýznamnější zaměstnavatelé přímo v obci Žlutava jsou Sandria spol. s r. o., Kamenolom Žlutava s r. o., Základní škola a Mateřská škola Žlutava, okres Zlín, příspěvková organizace. Možnost pracovního uplatnění v obci není nijak zvlášť vysoká. Občané jsou nuceni za prací dojíždět do okolních měst – Otrokovice.

4.4.2 Zemědělství a lesnictví

Katastrální území obce je z většiny tvořeno zemědělskými pozemky. Vzhledem ke komplikovanému terénu zejména loukami a pastvinami, ale také se zde nachází rozsáhlý ovocný sad. Z hlediska problematiky legalizace rozsáhlého sadu nad zástavbou Žlutavy požadovanou zastupitelstvem obce, je nutné poznamenat, že územní plán tuto problematiku – neřeší. Plochy sadů, zahrad a orné půdy jsou v souladu s platnou legislativou vymezeny jako plochy zemědělské, kde je přípustné zemědělské využití zejména pro produkci zemědělských plodin. Jedná se tedy pouze o problematiku kultury, která je v rámci ploch orné půdy v podmínkách využití dle územního plánu přípustná. Avšak je nutné změnu z orné půdy na sady řešit v souladu s platnými právními předpisy a majetkoprávními vztahy v území. Tyto územní plán nahradit nemůže, protože v hlavním výkrese není rozlišena kultura zemědělských ploch. Zemědělská výroba je soustředěna do stávajícího zeměděl-

ského areálu. Jehož kapacity jsou tak tak dostačující při současném počtu hospodářských zvířat. Ale i přesto, že v areálu bývalého hospodářského družstva se chová takové množství hospodářských zvířat, byl chov hospodářských zvířat za poslední období výrazně omezen. V minulosti zde zemědělství bylo zastoupeno v daleko rozsáhlejší míře. V současné době zde působí pouze dvě hospodářské jednotky, které chovají tato zvířata ve větší míře. V prvním případě je to skot a ovce a v tom druhém koně, které jsou využívány místním jezdeckým klubem. Vzhledem k místním podmínkám se zde do budoucna plánuje větší rozvoj ekologického zemědělství a agroturistiky. Areál nemá vyhlášené pásmo hygienické ochrany. Pro případ rozšíření provozů ekologické farmy v rámci výroby, jsou pro areál stanoveny odpovídající podmínky využití plochy.

Zemědělská výroba je tedy především zastoupena firmou AGROCORP, s. r. o. – farma Žlutava. Hospodaří zde v ovocnářském odvětví pan Marčík.

Na části katastrálního území u řeky Moravy hospodaří také Plemenářské služby, a.s.

Ovocný sad - Ovocný sad ve Žlutavě má dvojitý význam. Zajišťuje pěstitelskou výrobu a zároveň chrání místní krajinu před vodou a erozí půdy. Ovocný sad se rozkládá na 40 ha katastrálního území Žlutava. Z těchto 40 ha je 10 ha jabloní, dále je zapěstováno 13 ha meruněk ve tvaru čtvrtkmenu, 12 ha slivoní, 2 ha broskvoní a 4 ha hrušní. Celkově je zde okolo 38 tis. ovocných stromů. Na území sadu se nachází velmi kvalitní orná půda. Ovocný sad na Žlutavě je členem Ovocnářské unie České republiky. Do této unie patří několik svazů. Např. svaz SISPO = Svaz pro integrované systémy pěstování, jehož je sad také členem. Ovoce ze zdejších sadů tedy podléhá přísným kontrolám a je mu udělována Ochranná známka pro Zdravé ovoce od svazu SISPO. Ovoce prodávané pod touto ochrannou známkou je vyrobeno za výrazně omezeného používání pesticidů a umělých hnojiv. Proti škůdcům a chorobám se přednostně používá biologická ochrana (draví roztoči, ptactvo, sluněčka atd.). Ovoce se pěstuje v ekologicky nejvhodnějších oblastech, málo zatížených emisemi. Právo používat ochrannou známku je udělováno pěstitelům vždy pouze pro jeden rok. Díky pravidelným kontrolám SISPO můžeme zařadit sad mezi ekologické hospodářství. (Ovocné sady Žlutava, © 2009a) (Ovocné sady Žlutava, © 2009b)

Lesní výroba

Na území obce Žlutava se podle sumárního výpisu z katastru území nachází 335 ha trvalých lesních porostů, což představuje téměř polovinu (45,3%) celkové výměry k.ú. Jedná se o rozsáhlé lesní celky zejména v severní a západní části katastrálního území. Další roz-

sáhlé lesní komplexy se nachází na západní hranici k.ú. Žlutava. Lesní výroba však zde své provozy nemá. Případné nové podnikatelské záměry lesní výroby mohou být realizovány dle stanovených podmínek využití v rámci stávajícího zemědělského areálu.

4.5 Bydlení

Zástavba ve Žlutavě je převážně nízkopodlažní, tvořena původními zemědělskými usedlostmi s hospodářským zázemím, novějšími izolovanými domky, případně dvojdomky. V severní části obce se nachází jeden bytový dům. Ve Žlutavě se dosud zachovala spousta objektů nesoucích rysy původní zástavby.

Původní zástavba kolem cesty z Napajedel do Kvasic vytvářela širokou návěs v horním konci dále rozšířenou. Již počátkem století byla tato část návsi zastavěna domky bezzemků a tím znehodnocena její urbanistická kvalita. Tento stav trvá dodnes. Většina domků je opravena a do budoucna se nepředpokládá návrat k původně čistému půdorysu návsi. Obec se dále rozvíjí i podél silnice III. třídy směrem do Napajedel a k obci Bělov.

Původní návěs je vytvořena řadovými domy venkovského charakteru, převážně přízemními se sedlovými střechami a hřebenem rovnoběžným s ulicí. Původní dispozice je ve tvaru písmene „L“ převážně s průjezdy do hospodářského dvora. Na okraji původní zástavby, ale i přímo v centru, vznikla v posledních letech nová výstavba, která má již městský charakter.

V členitém terénu při silnici do Bělova – část Romanice – je mezi řídkou obytnou zástavbou umístěno i několik chat a zahrádkářská kolonie.

Původní zástavba zemědělských usedlostí v části Žlaby v návaznosti na jižní hranici katastru byla doplněna několika novými rodinnými domky, rekreačními chatami, zahrádkářskou osadou a chovnými rybníky. Příjezd je po zpevněné cestě ze silnice od Napajedel a po místní komunikaci ze Žlutavy. Další přímé propojení s obcí je zajišťováno i chodníkem pro pěší v délce cca 600 m přímo do centra obce. Největší zájem o výstavbu je v současnosti zejména v části Žlaby.

Kvalita domovního a bytového fondu

Celkově se v obci nachází 358 domů, z nichž je 321 obydlených. Převážnou část tvoří rodinné domy, v obci se nachází pouze 2 bytové jednotky a 1 ostatní jednotka. Téměř polovina zástavby je tvořena domy a byty vystavenými či zrekonstruovanými mezi lety 1920 až 1970, podstatná část výstavby však patří mezi novostavby, a to až 16% domovního fondu.

81% obyvatel užívá vlastní bytovou jednotku, zbylé procenta tvoří nájemníci či byty v osobním vlastnictví. (Veřejná databáze ČSÚ, 2013d)

Začátkem minulého století bylo naprosto běžné, že téměř v každém domě v obci bydlely třeba i čtyři generace. Dnes už je to spíše rarita. V současné době v obci žijí v rodinných domech nanejvýše tři generace, častěji ovšem pouze jedna či dvě.

Jsou zde ucelená procenta zástaveb, aby domy nebyly v přílišné blízkosti a nekazilo to celkový ráz obce.

Výstavba nových domů

Nová výstavba bude směřována především do rezervních ploch v zastavěné části obce a do okrajových ploch. Nové plochy jsou rovněž řešeny s ohledem na požadavek oboustranně obestavěných obslužných komunikací s možností plně využít stávající rozvody inženýrských sítí a kumulovat investice. Další kapacity v rozšiřování bytového fondu budou i nadále v části starší zástavby, která by měla být v budoucnu citlivě rekonstruována a modernizována. Základním kritériem pro rozvoj je stabilizace místních komunikací.

Postupná rekonstrukce a modernizace objektů, včetně oprav fasád, by se měla dotýkat zvláště části kolem návsi. Předpokládá se zachování urbanistické skladby objektů kolem návsi. Charakter modernizací vestaveb a přístaveb musí být přizpůsoben okolní zástavbě.

Zvláštní důraz bude třeba klást na podlažnost zástavby, objem objektů, zastavění pozemků, tvar a krytinu střechy. Při realizaci úprav a staveb drobné architektury, oplocení a hospodářských objektů je nutné dbát zásad platných pro jejich umístění ve venkovské zástavbě (vazba na okolí, volby měřítka, materiálu, barvy, tvaru – celkového vzhledu). Obec se zavazuje zajistit dodržování stanovených zásad obecním architektem u staveb a úprav a také podporovat každou snahu občanů o obnovu tradiční formy zástavby, obnovu fasád dle původního členění a barevného výrazu.

Nově umístěvaná výstavba by měla být převážně jednopodlažní (1-2 podl.), s podsklepením nebo technickým podlažím, zastřešená sedlovou střechou, krytá keramickými nebo betonovými taškami.

Zástavba by se měla vyvarovat pronikání městského urbanismu do vesnického prostoru a zároveň by mělo dojít k vytvoření kvalitního svébytného venkovského urbanismu, vycházejícího z místních tradic a respektující regionální zvláštnosti a splňující všechny požadované funkce pro život na vesnici.

Obec má zájem prodávat pozemky na výstavbu pouze rodinných domů, nesouhlasí s výstavbou jakýchkoliv bytových domů či satelitních městeček. V budoucnu se počítá s výstavbou dvou nových ulic asi s cca 15-20 domy.

4.6 Občanská vybavenost

Rozhodující význam v rozvoji občanské vybavenosti má obec, neboť na ní závisí, do jaké míry podporuje jaké instituce. Pod pojmem občanská vybavenost rozumíme služby a statky, které slouží k uspokojování potřeb občanů a zvyšují konkurenceschopnost obce.

V současné době je rozvoj občanské vybavenosti obce především soustředěn na doplňující zařízení a služby.

Ke zvýšení atraktivity území a rozvoji pěší turistiky a cykloturistiky (v rámci přírodního parku Chříby) se plánuje vybudovat rozhledna a hvězdárna nad obcí v blízkosti vodojemu.

Z hlediska služeb obec není nijak zvlášť vybavena, je zde k dispozici maloobchod smíšeným zbožím, kde si občané mohou obstarat to nejnnutnější. V obci je k dispozici pro tělovýchovné aktivity sokolovna, slouží také jako tělocvična pro místní školu a školku. Obec nedisponuje poštou, není zde policejní stanice, ani bankomat. Nejbližší zařízení s těmito službami jsou v blízkých Napajedlích, popř. Otrokovicích

Školství

V obci Žlutava se nachází první stupeň základní školy a mateřská škola. Od 1. ledna 2003 se mateřská škola stala součástí Základní školy Žlutava příspěvkové organizace. Kapacity mateřské školy jsou plně využívány a převažuje výrazně rostoucí trend počtu dětí. Při mateřské škole byla vybudována školní jídelna pro děti mateřské a základní školy. Základní škola disponuje školní družinou. Ředitelka základní školy i vedoucí učitelka mateřské školy vedou školní kroniky včetně příslušné fotodokumentace. Pro informovanost veřejnosti o dění ve škole poskytuje pravidelně ředitelka školy a vedoucí učitelka mateřské školy informace o průběhu výchovy a vzdělávání v obou zařízeních prostřednictvím kabelové televize.

Trvalým problémem školství v obci Žlutava je klesající počet žáků a zvyšující se dojíždka žáků do škol ve spádových centrech. Příčinou tohoto jevu je dle dotazování místních obyvatel nedostatečné zajištění (rozsah) volnočasových aktivit. Místní škola pak trpí nedostatkem žáků. Minimální počet žáků pro otevření školy je 40, proto za posledních několik let musí škola žádat zastupitelstvo obce o udělení výjimky v provozu školy. V zájmu obce i

občanů je zachovat místní jednostupňovou školu, takže zatím po všechny roky výjimka udělena byla. Zavření základní školy by bylo pro obec velkou ztrátou a značně by ohrozilo příliv mladých rodin do obce.

Zdravotnictví

Žlutava nedisponuje žádným zdravotním střediskem ani jiným zdravotním zařízením. Na místním obecním úřadě je provizorně zařízená ordinace pro praktického lékaře, který zde dojíždí a ordinuje pravidelně každou lichou středu odpoledne.

Mimo tyto vyhrazené dny občané dojíždějí za zdravotní péči na nejbližší zdravotní středisko, které se nachází v Napajedlích. Zde se mohou obrátit jak na svého praktického lékaře, tak na specialisty. Rozšířenější odborné zdravotní péči se občanům pak dostane na poliklinice v Otrokovicích, která je mimo jiné také vybavena rehabilitačním centrem.

Nejbližší nemocnicí je Krajská nemocnice Tomáše Bati ve Zlíně a stanoviště rychlé záchranné služby pro obec je na adrese Otrokovice, tř. Osvobození 1388, na poliklinice v Otrokovicích.

Sociální zařízení

V obci se nenachází žádné zařízení s pečovatelskou službou. Nejbližší domovy s pečovatelskou službou jsou k dispozici v Napajedlích. Většina obyvatel, která má zájem využít tyto služby a pro něž jsou nezbytné, je využívá především zde.

Občané mohou využít stravování v rámci donáškových služeb soukromých firem, které v obci nabízejí své služby. Provoz jídelny základní školy byl v roce 2013 omezen z ekonomických důvodů pouze na žáky základní a mateřské školy.

Kultura a památky

Většina obyčejů moravského Valašska a Slovácka vychází ze stejného základu, ale vyskytuje se v mnoha různých podobách. V obci se zachovaly do současnosti některé ze starých lidových zvyků a obyčejů.

Mezi každoročně pořádané akce bezpochyby patří počátkem března Masopustní průvod tzv. Vodění medvěda, který je také spojen s „pochováním basy“. Vodění medvěda mělo v minulosti magický význam. Podle mnoha dokladů byl masce medvěda přikládán blahonosný i plodnostní význam. V červenci je tradičně cyrilo-metodějská pouť s pouťovou zábavou. V prosinci se každoročně koná průvod Mikuláše a jeho družiny, která čítá okolo 40 členů.

Velkou zajímavostí je již zmiňovaný Mikulášský průvod. Zvyk pochází údajně z Valašska, odkud jej do obce přenesli osadníci v polovině 17. století. Vždy týden před dnem sv. Mikuláše obchází po vesnici tzv. posli Mikuláše. V předvečer svátku sv. Mikuláše se koná obchůzka průvodu, který vede „Turek“ s šavlí v ruce. Za ním kráčí „Mikuláš“ s „Andělem“, pak jde „smrt“ a další masky. Prastarý zvyk přitahuje svou zajímavostí a nevšedností nejen spoustu účastníků a diváků jak místních, tak i z širokého okolí. Za uchování této tradice získala obec Žlutava v roce 2012 jako reprezentant Zlínského kraje Putovní pohár Folklorního sdružení České republiky, tento úspěch je oceněním více než dvou set let staré tradice.

Mezi dominanty obce se především řadí místní kostel sv. Cyrila a Metoděje. Stavba se nachází v severovýchodní části obce, na návsi. Z dalších místních rarit můžeme zmínit například lípu u základní školy, která je vedena spolu s lípou u kapličky v severní části obce jako vzácný strom.

Občanům je k dispozici v budově obecního úřadu knihovna s 3000 tituly. V prostorách knihovny mohou návštěvníci využít veřejně přístupný internet.

Péče o venkovskou pospolitost

Všechny místní události zaznamenává místní kronikář pan Augustin Krkoška. Obecní kroniku je v ČR povinna vést každá obec. První kroniky obce jsou dochovány od roku 1928. Dále jsou občané také informováni prostřednictvím místí kabelové televize. Dění v obci je zaznamenáno mimo písemnou podobu do kroniky, také formou obrazového fotoalba a v podobě videozáznamu, které jsou vydávány na CD a DVD. Všechny informace jsou občanům k dispozici.

K obohacení kulturního a společenského života také významně přispívá místní sbor dobrovolných hasičů. Založení Sboru dobrovolných hasičů ve Žlutavě spadá do první poloviny roku 1902.

Během roku je organizována spousta různých akcí, které jsou například pořádány místním spolkem chovatelů, pěstitelů a zahrádkářů. Obec se dále podílí na organizování různých dalších tanečních zábav, plesů, besídek, z nichž je většina pořádána v budově místní sokolovny, která mimo tělovýchovné účely plní především funkci kulturního centra. Obec pořádá vítání občánků, setkání seniorů, návštěvy jubilantů.

O společenský život se zaslouhuje i římskokatolická farnost – zájezdy, poutě, sbírky či bazary.

Za péči a zásluhy obec Žlutava v roce 2012 získala ocenění Zlatá stuha Obec roku 2012 v rámci Zlínského kraje. V obci se konalo slavnostní vyhlášení obce roku s doprovodným programem v místní sokolovně. V tomto roce oslavil místní SDH 110 leté výročí a ku jeho příležitosti došlo k požehnání novým místním symbolům obce.

Zástupci obce každoročně pořádají nebo se účastní přátelských akcí s ostatními obcemi – „Sportovní odpoledne pro Napajedelské emiráty“ či „Sraz barevných“

Volnočasové aktivity a spolková činnost

Aktivity pořádané ZŠ Žlutava - Během roku pedagogičtí pracovníci pořádají pro děti spoustu akcí a organizují spoustu zájmových kroužků - „Informatika“, kde se děti učí, kde se děti učí základním dovednostem k obsluze počítače. Z dalších například „Ruční práce“, „Sportovní hry“. Škola pořádá soutěže, a to nejen ve sběru papíru a bylin, ale a spousta dovednostních soutěží, ve kterých se děti například přiučí zdravému stravování, zdravému životnímu stylu i stolování, klasické soutěže recitátorů, matematické soutěže, pěvecká a výtvarná soutěž, literární atd. Pravidelně děti také mohou docházet do kroužku „Náboženství“, který je vyučován panem farářem z Napajedel. Jedenkrát týdně koná jazykový kurz pro děti, jedná se o angličtinu a je vyučována v prostorách základní školy. Žáci 2. a 3. ročníků se také pravidelně účastní dopravní výchovy a absolvují 10 lekcí plaveckého výcviku v Zimních lázních ve Zlíně. Také ve školní družině je kladen důraz na správné využití volného času žáků při různých činnostech. Žlutavští školáci se ve velkém počtu zapojují do práce společenských organizací v obci (zejména Sokol), vystupují s kulturními programy na různých společenských akcích (vítání občánků, zlaté svatby, diamantová svatba).

SK Sokol Žlutava – Nejrozsáhlejší spolkovou činností v obci vykazuje SK SOKOL, který se zabývá rozsáhlou činností a to především v oblasti sportu. Každoročně organizuje nepřeborné množství zájmových kroužků, tábory, kulturní a sportovní akce od těch nejmenších až po dospělé a seniory. Jmenovitě například pobyty v přírodě „Medvědí stezka“, aerobik žen, volejbalový oddíl, moderní tance, nohejbalový oddíl, orientální tance a další.

FC Žlutava – V obci mají fotbalisté stálou členskou základnu a jsou zastoupeni jedním mužstvem.

Jezdecký oddíl

SDH Žlutava – Sbor dobrovolných hasičů významně přispívá k obohacení kulturního a společenského života v obci. Založení Sboru dobrovolných hasičů ve Žlutavě spadá do první poloviny roku 1902. Popudem k jeho založení byl požár v listopadu roku 1901, při kterém vyhořely tři domky na obci. K 31. 12. 2007 má 45 činných a 45 přispívajících členů. Každý měsíc se konají výborové schůze, na kterých se připravují akce sboru. SDH pořádá tradiční květnovou pohárovou soutěž a pouťové cvičení za účasti sborů napajedelského okrsku a sboru z Bělova. Pro děti mateřské a základní školy pořádají Den otevřených dveří s besedou a prohlídkou hasičské techniky. Po celý rok spravují budovu hasičské zbrojnice. Pořádají sběry kovového šrotu. Především se tedy podílí aktivně na dodržování kulturní tradice – Masopustu. Činnost SDH mají pečlivě zdokumentovanou ve dvou kronikách. (SDH Žlutava, © 2013 Žlutava)

Myslivecké sdružení – hlavním úkolem je pěstování myslivosti na katastrálním území. I přes nízký počet aktivních členů je činnost bohatá – péče o lesní porost, chov loveckých psů, péče o les a jeho zvěř, pořádání Mysliveckého plesu. Důležitou součástí je práce s mládeží a budování vztahu k přírodě.

Český svaz zahrádkářů, Český svaz včelařů, Český svaz chovatelů – významnou aktivitu vykazuje především Český svaz zahrádkářů v obci Žlutava, který pořádá pravidelné akce pro občany například soutěž Rozkvetlá Žlutava, které se mohou zúčastnit všichni občané nebo Zahrádkářské a pěstitelské výstavy a košt slivovice.

Myslivecké sdružení, jezdecký oddíl, činnost chovatelů, zahrádkářů a včelařů nebo místní chrámový sbor, všechny tyto spolky přispívají k rozvoji obce, jejího kulturního života a hlavně k rozvoji zdravého ducha občana. Díky zmíněným organizacím je v obci pestrá sportovní činnost a bohatý společenský a kulturní život. Tyto aktivity je nutno i nadále podporovat. Zájemem obce je prohlubovat aktivitu, spolupráci obce a občanů, pospolitost, ale také dobrovolnou činnost zaměřenou především na brigády nejrůznějšího druhu – životní prostředí, zvelebování okolí, pracovní brigády při opravách a podobně.

4.7 Cestovní ruch

Cestovní ruch a turismus obecně v posledních letech výrazně vzrůstá. Zvyšuje se množství nabídek různých typů cestovního ruchu. Okolí obce Žlutava umožňuje některé specifické druhy turismu, a to především cykloturismus. Díky velmi klidnému prostředí a umístění

obce, se zde také velmi rozrůstají zahrádkářské kolonie. Ve Žlutavě je velmi rozsáhlá chatová oblast, která nejčastěji slouží k rekreaci obyvatel sousedních Napajedel a Otrokovic, kteří bydlí v panelákových domech. Některé chaty jsou také k dispozici k pronájmu. V návrhu územního plánu jsou však dány předpoklady pro výstavbu areálu zimních sportů Doliny, nového sportovního areálu v blízkosti mateřské školy a pro výstavbu rozhledny. Zařízení jsou určena pro potřeby mikroregionu a zejména pro volnočasové aktivity a každodenní rekreaci obyvatel obce.

Obec Žlutava, jak bylo již zmíněno, leží v přírodní oblasti Chřibů. Hlavním cílem sdružení je rozvoj cestovního ruchu v této oblasti. Proto má dobré podmínky hlavně k vycházkové turistice. Obec Žlutava a sousední obec Halenkovice jsou považovány za vstupní brány do přírodního parku. K hlavním přírodním atraktivitám patří některé skalní útvary ve vrcholových částech Chřibů a také nedávno vystavená rozhledna Brdo. Rozhledna stojí na nejvyšším vrcholku Chřibů a je vysoká 23,9 m. Na stavbu byl použit nejkvalitnější pískovec z kamenolomu Žlutava a dubové dřevo z místních lesů. Výhodné polohy obce by mělo být více využito a mělo by se více investovat do zdrojů informací o oblasti.

K největším turistickým lákadlům však patří stále zachovávané tradice. Žlutavský průvod Mikuláše a jeho družiny patří k těm nejvyhlášenějším v celé oblasti. Každoročně se do obce sjíždí desítky turistů. Z dalších tradičních neméně významných akcí, které mohou přispívat ke zvýšenému zájmu o obec, je například masopustní průvod, pochovávaní basy, vodění medvěda nebo červencová cyrilometodějská pouť.

Okolí

K nejvýznamnějším turistickým atraktivitám v okolí bezpochyby patří 60 km dlouhý Baťův kanál, který je splavný z Otrokovic až do Strážnice. Baťův kanál je vodní cesta dopravně významná využívaná 0. třídy. Celkově je splavný od Kroměříže po Hodonín, je zde ale několik „překážek“. Rozdíl výšek na této vodní cestě (18,6 m) vyrovnává 13 zdymadel (plavebních komor). Z toho je 11 plavebních komor plně automatizováno s možností ovládnání prostřednictvím dálkového ovladače. Baťův kanál je v současnosti využíván pouze jako **turistická vodní cesta**. Tu si mohou vypůjčit v některé z 8 půjčoven lodí, které na této vodní cestě fungují. Velmi oblíbené jsou také pravidelné plavby na velkých výletních lodích či pobyt na hausbótu. Na podporu rozvoje Baťova kanálu vznikl i stejnojmenný svazek obcí. Žlutava je také členem tohoto svazku.

Centrem kulturní oblasti jsou Otrokovice a Zlín, které největší rozmach zaznamenaly ve 30. letech minulého století. Je zde spousta moderních funkcionalistických památek např. typických baťovských domků. Dalším kulturním městem jsou Napajedla, ve kterých se nachází barokní zámek s parkem a přilehlý dodnes zachovaný komplex původních stájí hřebčína. K dalším historickým památkám města patří novorenesanční budova radnice na náměstí a barokní kostel sv. Bartoloměje. Střed města byl vyhlášen městskou památkovou zónou.

V areálu továrny Fatra Napajedla se dochovala část budovy minerálních lázní, která dnes slouží jako inhalatorium.

Restaurační a ubytovací zařízení

Obec Žlutava nedisponuje žádným ubytovacím či rekreačním zařízením. Ovšem v okolí obce se nachází hned několik hotelů či pensionů, kde se může turista, který chce například navštívit chráněnou oblast Chřiby či nějaký z již zmíněných tradičních průvodů a zábav, ubytovat. Například v blízkých Napajedlích pension Baltaci, Parkhotel Malin nebo Zámek Napajedla. Z hotelů například v nedalekých Otrokovících nově zrekonstruovaný Hotel Rottal nebo například hotel Společenský dům. K dispozici je také rekreační areál Pahrbek, který byl vybudován na březích slepého ramene řeky Moravy. Šestihektarová vodní plocha byla ideálním místem ke koupání. Dnes slouží spíše k rybaření a pro vodní sporty. Břehy lemují travnaté pláže. Krásná příroda a klidné prostředí však zajišťují příjemný pobyt. Je vhodný například pro konání táborů.

Přímo v obci se nachází hned několik restauračních zařízení, kde se turisté projíždějící Žlutavou, mohou občerstvit. Na návsi se nachází tradiční pohostinství. Turisté i občané si zde mohou vybrat z ne moc širokého sortimentu teplých jídel a studených jídel. V areálu farmy a Jezdeckého klubu Žlutava můžeme navštívit pohostinství, kde si turisté již mohou vybrat z širší nabídky teplé i studené kuchyně. Je zde velmi příjemné posezení, které mimo jiné zajišťuje stylové vnitřní vybavení baru. Prostory areálu farmy mají vysoký potenciál v oblasti agroturistiky. V prostorách místní sokolovny se nachází „Hospůdka na Sokolovně“, která poskytuje příjemné jak venkovní tak vnitřní posezení. Je velmi vhodná pro maminky s dětmi, neboť v blízkosti Hospůdky se nachází dětské hřiště s pískovištěm a jinými atrakcemi. Další příjemné posezení nejen na zahrádce si turista může vychutnat v místní „Cukrárně Konvalinka“.

4.8 Životní prostředí

Prostředí obce Žlutava je relativně klidné převážně bez velkého zatížení dopravy. V okolí obce se uskládá popílek z teplárny v Otrokovicích. Také zde narůstá těžba v Kamenolomu, která však nemá žádné závažné dopady na ráz krajiny. Ve Žlutavě se rozkládá přírodní park a lokalita Chříby.

Kvalita vody - Severní a západní část obce je spádová do povodí Širokého potoka, bude odkanalizována systémem jednotné kanalizace, přičemž budou využity stoky stávající kanalizace s napojením do sběrače Nová Dědina - Bělov ke společnému čištění odpadních vod na společné ČOV mimo řešené území. Současná jednotná kanalizační síť pokrývající zastavěnou část obce, bude v maximální možné míře zachována. Pro jednotnou síť budou po rekonstrukci využity stávající stoky. Kanalizační síť bude dále doplňována a budována. Centrální část obce, která je spádová do bezejmenného přítoku řeky Moravy včetně odloučené lokality Žlaby, bude odkanalizována jednotnou kanalizací zaústěnou do stávajícího kanalizačního sběrače. Jižně pod zastavěným územím bude na kanalizačním sběrači vybudován dešťový oddělovač s vyústěním dešťových odpadních vod do potoka. Splaškové vody budou po odlehčení přivedeny do přečerpávací stanice situované v dolní části zástavby. Odtud budou převedeny do kanalizace v severozápadní části obce a odvedeny do budovaným kanalizačním sběračem odpadních vod na k.ú. Bělov

Podzemní vody - Na východním okraji území se nachází potenciálně velmi významné zdroje podzemních vod. Jsou jimi dolní niva řeky Moravy, jejíž štěrkopísčité usazeniny jsou vhodným prostředím pro vytváření zvodněných horizontů. Mocnost zvodněných štěrkopískových souvrství se pohybuje od 2 do 7 m a jsou překryty 1-4 mocným souvrstvím povodňových hlín, takže se místy vytváří napjatá hladina podzemních vod podobná hladině artézských vod. Ostatní území jsou prosté podzemní vody vázané na málo mocné vrstvy rozpukaných pískovců flyšových souvrství. Zásoby podzemní vody jsou doplňovány celoročně. Největších úrovní hladiny dosahují v březnu a dubnu, nejnižší v září až listopadu.

Povrchové vody - Nejvýznamnějším vodním tokem v oblasti je Morava. Její průměrný průtok je zde přibližně $54 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$ a v celém úseku je regulována. Pramení zde Široký potok (v západním výběžku katastru) a tvoří severní hranici území. Podél jižní hranice řešeného území protéká částečně regulovaný Žlebský potok. Jsou na něm umístěny malé rybníčky, které jsou v soukromém vlastnictví. Severozápadní hranici katastrálního území tvoří Široký potok, který v blízkosti obce Bělov ústí do Moravy.

Hlukové zatížení - Stávající výroba a doprava není nijak zvlášť závažným zdrojem hluku a negativních dopadů na okolí. Z hlediska požadavků ochrany před hlukem a vibracemi bude nutné prověřit dle platných právních předpisů jednotlivé konkrétní záměry na výstavbu rodinných domů v podrobné projektové dokumentaci

Ovzduší - Obec není zatížena žádným těžkým nebo chemickým průmyslem. Není zde ani výrazná doprava. Pro těžká nákladní auta Kamenolomu Žlutava byla vybudována komunikace přes okraj obce Halenkovice. Tím se snížila prašnost a škodlivost výfukových plynů. Ovzduší je převážně znečišťováno v zimním období, kdy spousta občanů vytápí domy tuhými palivy. Stále se zvyšující náklady na vytápění plynem vedou občany k volení alternativních řešení, jako jsou již zmiňovaná tuhá paliva a různé jiné levnější varianty.

Eroze půdy - V k.ú. Žlutava je množství sadů, extenzivních luk, pastvin a rozsáhlých zalesněných ploch. Problematika vodní a větrné eroze se týká především ploch orné půdy, které však v obci nemají převahu. Ochrana těchto ploch před erozí bude řešena formou realizace prvků územního systému ekologické stability. Záchytné příkopy budou chránit přilehlé zástavby před erozními splachy půdy.

Sesuvná území - Sesuvná území se nachází v zemědělsky obtížně dostupných partiích prudších svahů. Většinou se jedná o lada, na kterých se postupně vytvořila přirozená stepní společenstva vegetace. V sesuvných územích, ani v jejich blízkosti nejsou navrhovány nové plochy pro výstavbu.

4.8.1 Přírodní zdroje

Žlutava leží na severozápadním okraji zlínského okresu v podhůří Chřibů a je součástí zpracovaného Velkého územního celku Chřiby, který se rozkládá na části čtyř okresů: Kroměříž, Uherské Hradiště, Hodonín a Zlín. Velkou část katastru obce tvoří smíšené lesy s převahou stromů jehličnatých. Pozemky obce jsou povahy kopcovité ležící v průměrné výšce 300 m.

Pozemková struktura - Celková výměra pozemku obce je 740 ha. Nejrozsáhlejší část tvoří půda zemědělská 348 ha a zalesněný pozemek s 335 ha. Podstatná část obce je také tvořena půdou ornou 194 ha. Bonita půdy se pohybuje v průměru okolo hodnoty 5-6. V lesním masivu severozápadně nad obcí je respektována plocha pro dobývání nerostů dle vydaného územního rozhodnutí. Po ukončení těžby lomového kamene zde bude provedena reaktivace a obnova lesů. Jižní část je pokryta ovocnými sady, zemědělskými poli a louky.

V severozápadní části nad obcí se nachází přírodní park Chřiby a ten je z větší části plochy zalesněný. Lesy tvoří velkou část Žlutavského katastru, tj. 335 ha. Převážná část lesů je tvořena jehličnatým porostem

Půdní složení - Půdní povrch je složen z horniny, pod níž je značná vrstva jílu. Většina míst je pod vrstvou jílu pokryta kamenitým povrchem. Kamenité vrstvy jsou z větší části pískovcové. V nivě Moravy jsou zastoupeny nivní půdy (glejové) a lužní půdy. V Kostelanské vrchovině převládají hnědé půdy nasycené (časté jsou i hnědé půdy kyselé), hnědozemě (degradované) a illimerizované půdy.

Vodstvo - Pod kopci, kde se Žlutava nachází, protéká nejdelší moravská řeka Morava, do které se vlévá řeka Dřevnice. I přes to, že Žlutava leží na kopci, tak vláhy dostatek má. To je způsobeno povětrnostními podmínkami a lesy v okolí, které zadržují přiměřené množství vláhy. V dolní části protéká potok, který se vlévá do dvou místních rybníků.

Lom - Místní kamenolom ležící západně zhruba 1 km od Žlutavy a dodnes nazývaný „Panský lom“, patřil v minulosti i s okolními lesy napajedelskému panství. O tom, kdy se v lomu začal těžit kámen, není žádný záznam. Dnes kamenolom spravuje a sídlí v něm podnikatelský subjekt Kamenolom Žlutava s.r.o. Ložisko kamene je zde podle posledního geologického průzkumu max. na dalších 10 let. V místním kamenolomu se tedy těží křemičito-vápenatý pískovec.

4.9 Infrastruktura

Technická infrastruktura

Elektrická energie - Obec je zásobena z venkovního vedení VN 22 kV č. 303 – odbočka Žlutava. Vedení VN č. 303 je napájeno z rozvodny 110/22 kV Otrokovice TOMA. Počítá se s výstavbou nových trafostanic, které budou napojeny na stávající síť rozvodů.

Svoz a likvidace odpadu - S odpadem v obci je nakládáno podle platných právních předpisů. Pravidelný odvoz TKO je zajišťován specializovanou firmou mimo řešené území k druhotnému zpracování nebo k likvidaci. V rámci řešení kapacity stávajícího sběrného dvora je navrženo rozšíření již vybudovaného zařízení, které je situováno mimo hlavní dopravní tahy – především pro potřeby obyvatel obce. Na základě stanovených podmínek využití je rovněž přípustné vybudovat zařízení sběrného dvora v dolní části obce směr Napajedla v rámci návrhové plochy pro drobnou výrobu. Na základě smlouvy s obcí a

v souladu s platnou legislativou budou pak tříděné složky TKO a vyřazené výrobky odváženy specializovanými firmami mimo území ke druhotnému zpracování.

Plynofikace - Jižním a jihozápadním okrajem katastru obce Žlutava vede VTL plynovod Pohorelice – Nová Dědina DN 500/PN40. V k.ú. Žlutava je situována regulační stanice plynu, z které je zásobována celá obec středotlakým plynovodním potrubím.

Kanalizace - V návrhu územního plánu je řešena základní koncepce odvedení odpadních vod ze zastavěných částí obce s likvidací OV na čistírně odpadních vod. V souladu s koncepcí Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací Zlínského kraje je navrhováno odvedení odpadních vod z převážné části zastavěného území obce na katastrální území Bělov a dále společně s odpadními vodami z obcí Nová Dědina a Bělov mimo řešené katastrální území k likvidaci na společné ČOV. V odloučené stávající zástavbě v oblasti řeky Moravy a do doby vybudování soustavné kanalizační sítě s ČOV budou odpadní vody likvidovány pomocí samostatných malých domovních ČOV anebo shromažďovány v bezodtokových jímkách, odkud budou odváženy a likvidovány mimo katastrální území specializovanou firmou.

Řešení kanalizace a likvidace splaškových vod v oblasti je nezbytná a prioritní. V oblasti Žleby se rychle rozrůstá zástavba novými rodinnými domy a minimální průtoky ve vodoteči v období sucha již dnes nedovolují odvedení předčištěných vod z domovních ČOV bez negativního vlivu na kvalitu vody místního potoka, který může brzy negativně ovlivňovat ekosystém slepého ramene Moravy, který do Žlebského potoka ústí.

Zásobování vodou - Na rozvodnou vodovodní síť města Napajedla je napojen přívodní řad délky 2500 m, který dopravuje vodu do Žlutavy. Odtud je voda čerpána do zemního vodojemu 250 m³.

Stávající zařízení a hlavní rozvody jsou plně respektovány a stabilizovány. Předpokládá se pouze jejich případná rekonstrukce dle potřeb provozovatele.

Spoje - Vzdušným koridorem obce Žlutava prochází radioreléová trasa I. řádu v úseku RS Tlustá hora – RS Hradisko. Spodním okrajem ochranného pásma prochází ve výšce 423 m nad mořem. V obci na kótě 323,9 Dubník je situováno zařízení mobilního operátora se stanoveným kruhovým ochranným pásmem v poloměru 200 m. Nová výstavba je v podmínkách prostorového uspořádání výškově omezena. Při dodržení stanovených podmínek nebude ochranné pásmo RR trasy a zařízení mobilního operátora dotčeno.

Doprava - obec Žlutava je napojena na hlavní silniční síť prostřednictvím silnice III/367 40. Silnice III. třídy je plně zachována a stabilizována ve stávající trase. S úpravami z hlediska směrů se momentálně neuvažuje, silnice slouží pouze k přímé dopravní obsluze obce. Délka obecních silničních komunikací je 20 km. V zimním období spravuje místní komunikace firma Kamenolom Žlutava, se kterou má obec dohodu.

Autobusová doprava spojuje obec s Napajedly a Otrokovicemi, kde dále vede MHD, popř. i se Zlínem. Autobusová doprava v rámci linkových spojů je uskutečňována firmami ČSAD Vsetín a HousaCar.

5 SWOT ANALÝZA

Pro klasifikaci jednotlivých problémů a jejich hierarchizaci je využíván analytický nástroj SWOT analýza. Podstatou je jednoduše stylizované, objektivní pojmenování předností a slabín a z nich vyplývajících negativních či pozitivních možností budoucího vývoje. Vstupními faktory pro SWOT analýzu jsou zjištěná fakta, zpracovaná v rámci profilu obce, která zjednoduší praktickou aplikaci této metody. (Wokoun a kol., 2008 – zelená, s.176-178), (Perlín, Bičík, 2006, s.44-46)

Pro úspěšné zpracování analýzy je nutné, aby jednotlivé body odkazovaly na předcházející socioekonomickou analýzu, proto je zde definováno několik konkrétních podoblastí, do nichž bude analýza rozčleněna:

- A. Obyvatelstvo a bydlení
- B. Sociální a kulturní prostředí včetně vzdělávání a spolupráce
- C. Trh práce a hospodářské prostředí
- D. Cestovní ruch
- E. Životní prostředí a infrastruktura

Jak již název vypovídá, jedná se o analýzu silných a slabých stránek a hrozeb a příležitostí pro rozvoj oblasti. Dalším samostatným krokem metody je kombinace interních a externích faktorů, která umožní optimální vytvoření strategie budoucího rozvoje. Rovnice představující jednoduchou typologii pro kombinování prvků analýzy (Wokoun a kol., 2008 – zelená, s.176-178), (Perlín, Bičík, 2006, s.44-46):

- Silná stránka + příležitost = expanze
- Silná stránka + hrozba = aktivní obrana
- Slabá stránka + příležitost = adaptace
- Slabá stránka + hrozba = pasivní obrana neboli ústup

V této části je popsána analýza, na kterou bude navázán strategický rozvojový program obce společně s katalogem projektů pro období 2014-2020. Materiály k následující analýzy byly získány z interních zdrojů obce, z analýzy současného stavu a rozhovorů s představiteli obce a jejími občany, dále také z internetových zdrojů a územního plánu obce. Analýza navazuje na zjištěné informace ze socioekonomické analýzy.

A. Obyvatelstvo a bydlení

Silné stránky

- Dlouhodobý kladný celkový přírůstek obyvatel
- Nízká rozvodovost
- Vysoký podíl migračního přírůstu v celkovém přírůstu
- Stabilní počet seniorů na celkovém počtu obyvatelstva
- Mírně se snižující průměrný věk obyvatelstva
- Zvyšující se podíl obytných domů a bytů
- Rostoucí podíl nových zástaveb
- Klidné a atraktivní prostředí pro mladé rodiny

Slabé stránky

- Nízký podíl přirozeného přírůstu v celkovém přírůstu
- Nepřipravené pozemky pro nové zástavby
- Stárnutí domovního a bytového fondu
- Vysoký podíl domovních jednotek topících kamny

Příležitosti

- Zatraktivnění okolí
- Možnost vybudování a připravení pozemků pro nové zástavby
- Podpora růstu porodnosti
- Možnost přilákání většího podílu mladých obyvatel
- Snaha obce podporovat postupné rekonstrukce a modernizace objektů sloužící občanům
- Vysoký podíl svobodných občanů – možnost imigrace

Hrozby

- Snižování počtu obyvatel z důvodu záporného přirozeného přírůstu obyvatel
- Rostoucí věkový průměr obyvatelstva
- Rostoucí počet mladých imigrantů
- Možnost ohrožení venkovské zástavby necitlivými zásahy
- Rostoucí ceny na trhu s pozemky a nemovitostmi

B. Sociální a kulturní prostředí, spolupráce a vzdělávání

Silné stránky

- Zajištění provozu prvního stupně základní školy, mateřské školy a družiny
- Vědomí nejlepší investice a podpora do zájmových činností dětí
- Podpora a rozvoj zájmových a sportovních aktivit občanů
- Vysoká kvalita základního školství
- Provoz a vybavenost místní knihovny
- Množství činností a spolků občanů
- Zapojení obcí do dobrovolných svazků a ochota spolupracování s okolními obcemi
- Silná kulturní a tradiční základna
- Ocenění vesnice roku 2012 jako silný propagační prvek

Slabé stránky

- Absence druhého stupně základní školy
- Nízká vzdělanost obyvatelstva
- Absence jeslí
- Absence služeb zajišťujících péči o seniory v obci
- Uzavření jídelny mateřské školy pro občany (nekonkurenceschopná)
- Nízké zapojení občanů do veřejného dění

Příležitosti

- Rostoucí úroveň vzdělanosti
- Rostoucí počet dětí v mateřské škole
- Snaha zabezpečit maximální možnost výběru volnočasových aktivit a zvýšení konkurenceschopnosti základní školy
- Potenciál zapojení dětí a mládeže do dobrovolnické činnosti a vytvoření sounáležitosti s obcí již v raném věku
- Rozšíření a podpora volnočasových aktivit v období prázdnin a zapojení místní mládeže do činnosti
- Vybudování sportovního centra či hřiště pro mládež v oblasti Dubník
- Rozšiřování a zapojování se do dobrovolných svazků obcí
- Příprava rozsáhlé osvětové kampaně

Hrozby

- Odliv žáků a hrozba uzavření základní školy
- Nedostatečná kapacita uměleckých volnočasových aktivit (výuka hry na nástroje)
- Neochota občanů spolupracovat a nízká sounáležitost přistěhovalých s obcí
- Technický stav sportovních zařízení

C. Trh práce a hospodářské prostředí

Silné stránky

- Ekonomická stabilita nejvýznamnějších místních zaměstnavatelů
- Nezaměstnanost trvale drží se pod celostátním i krajským průměrem
- Levná pracovní síla
- Blízkost měst s vyšší nabídkou pracovních míst
- Stablní podíl ekonomicky aktivního obyvatelstva

Slabé stránky

- Nízká až téměř žádná možnost získání pracovního místa v obci
- Nízká podnikatelská aktivita v obci

Příležitosti

- Podpora podnikatelského prostředí
- Zatraktivnění obce pro příliv nových pracovních i podnikatelských příležitostí
- Možnost čerpání dotací v oblasti podpory podnikatelských aktivit
- Tvorba veřejně prospěšných prací a zapojení nezaměstnaných do péče o obec
- Zájem podnikatelských subjektů o dotační tituly a rozšiřování podnikatelské činnosti

Hrozby

- Zhoršení finanční situace místních zaměstnavatelů i obce
- Emigrace vzdělaných lidí
- Emigrace mladých lidí za prací
- Stárnutí obyvatelstva
- Neochota podnikání v obci
- Nedostatek finanční podpory pro aktivitu podporující trh práce

D. Cestovní ruch

Silné stránky

- Tradiční, kulturní a přírodní atraktivita v obci i oblast CHKO Chříby
- Rekonstruovaná budova sokolovny
- Pravidelné pořádání tradičních slavností a tanečních zábav
- Zvýšená péče o památníky, pomníky a kulturní a historické dědictví
- Osvětová činnost
- Bohatá činnost místních spolků
- Ocenění modrou stuhou ve Vesnice roku za společenskou a kulturní činnost

Slabé stránky

- Slabá prezentace kulturních a tradičních akcí
- Nedostatečná turistická infrastruktura
- Nedostačující péče o rozvoj potenciálu cestovního ruchu
- Technický stav sportovních zařízení
- Nízký památkový potenciál

Příležitosti

- Vybudování rozhledny
- Možnost vybudování cyklostezky Otrokovice – Žlutava – Chříby
- Podpora kulturních a výstavních akcí
- Potenciál v rekonstrukci a modernizaci motokrosového sportovního parku
- Zhotovení podpůrných materiálů pro propagaci místních tradic především Mikulášského průvodu
- Využití místní farmy k vybudování agroturistického centra s možností zapojení místních i okolních pěstitelů (Ovocné sady Žlutava)
- Možnost pořádání farmářských trhů
- Možnost čerpání dotačních titulů v oblasti podpory cestovního ruchu
- Vybudování kvalitní trasy pro turistiku vč. naučných stezek

Hrozby

- Nezískání podpory z dotačních a podpůrných fondů
- Nevyužití potenciálu cestovního ruchu
- Neochota občanů spolupracovat
- Přílišná omezení a bariéry CHKO
- Posilování významu konkurence
- Devastace přírody návštěvníky
- Problém s rozvojem cestovního ruchu v přírodních oblastech

E. Životní prostředí a infrastruktura

Silné stránky

- Klidové zóny a atraktivita životního prostředí
- Dostatečné pokrytí obce elektrickou energií
- vysoký podíl lesů a půdy
- provoz sběrného dvora
- okolní příroda a CHKO

Slabé stránky

- Nedostatečný stav kanalizace a neexistence vlastní čističky odpadních vod
- Omezená dopravní spojení v nočních hodinách, o víkendech a svátcích
- Nevyužívání obnovitelných energií
- Vysoké náklady na třídění odpadu
- Nedostatečná plynofikace v místních částech

Příležitosti

- Možnost zavedení kyvadlové dopravy Otrokovice – Bělov – Žlutava - Napajedla
- Motivace obyvatelstva ke třídění odpadů
- Možnost získání dotačních titulů na vybudování technické infrastruktury
- Modernizace veřejného osvětlení s ohledem na úspory energie
- Rozsáhlá osvěta v rámci ochrany životního prostředí
- Zapojení mládeže do ochrany životního prostředí
- Zavedení veřejně prospěšných prací pro zvelebování okolí obce
- Dobrovolnická činnost
- Instalace nových dopravních značek
- Opravy povrchu komunikace v oblasti Žleby a Kozinec
- Zlepšení informačního systému obce
- Vysázení ovocných stromů podél polních cest na katastrálním území obce
- Metodická a poradenská podpora drobných zemědělců

Hrozby

- Neukázněnost obyvatel a neochota třídit odpady
- Nedůsledné řešení kanalizačního systému a ČOV
- Znečištění místního potoka a následně slepého ramene Moravy z důvodů nedostatečného odkanalizování oblasti Žleby
- Výskyt černých skládek
- Eroze půdy a nepřijetí protierozních opatření
- Znečištění obecních studen
- Poškozené kanalizační odvody

6 STRATEGIE ROZVOJE OBCE

Strategie rozvoje obce nutně musí vycházet ze současných podmínek, v nichž se obec nachází, proto k jejímu zpracování dopomáhají výše provedené analýzy – socioekonomická (profil obce) a SWOT analýzy. Konkrétně v tomto projektu jde o dokument koordinace soukromých a veřejných aktivit na území obce pro období 2014-2020. Cílem programu je organizace všeobecného rozvoje obce Žlutava tak, aby obec maximálně prosperovala. Strategie rozvoje obce je zpracována především v souladu s Územním plánem obce.

Rozvojový program obce Žlutava vychází ze strategické vize obce po roce 2020, na základě zjištěných vnitřních podmínek (kde jsme) a strategické vize (kde chceme být) je určen globální cíl pro návrhové období. Na základě globálního cíle jsou definovány strategické směry, cíle, prioritní osy a jednotlivá opatření. V závěru kapitoly jsou navrženy jednotlivé projekty, které se mohou stát nástroji realizace.

Strategická vize obce Žlutava po roce 2020

Obec Žlutava v roce 2020 je místem pro klidné, harmonické a příjemné bydlení i trávení volného času s dostatečným množstvím upravené přírodní zeleně a chráněným životním prostředím. Obec Žlutava je dynamicky se rozvíjícím místem pro moderní život ve venkovském duchu. Obec je charakteristická moderními objekty a zachovanou urbanistickou skladbou objektů, které udržují tradiční formu zástavby a respektují venkovský ráz obce. Obec Žlutava se nachází v rozmanité přírodní krajině s možností aktivního i pasivního občanského vyžití, řadu turistických, sportovních a kulturních možností podpořené kvalitní infrastrukturou. Občané mají dostupnou sociální i zdravotní péči a rozmanité množství volnočasových aktivit a pro nejmladší obyvatele je dostupné kvalitní vzdělání v místní mateřské i základní škole. Místní obyvatelé se sounáležitě podílejí na činnosti obecních spolků, aktivně se podílejí na chodu obce a činnostech pro veřejný prospěch. Obec Žlutava se podílí na řadě rozvojových projektů a sama iniciuje spolupráci s ostatními obcemi pro zvýšení své konkurenceschopnosti. Obec je lákavým prostředím pro nové investory a spoluuvytváří a iniciuje pracovní příležitosti pro své obyvatele.

Globální cíl

Globálním cílem strategie je vytvoření takového prostředí, aby obec Žlutava plně využila svého potenciálu všestranného rozvoje za možnosti využití a čerpání podpory, prostřednictvím něhož dojde ke zvýšení konkurenceschopnosti a výkonnosti obce a zkvalitnění života místních obyvatel.

Strategické cíle, prioritní osy a opatření

Na základě dosavadních analýz, strategické vize a globálního cíle pro obec Žlutava bylo definováno 5 oblastí zájmu strategického rozvoje, rozděleny Prioritní oblasti A-E s dílčími strategickými cíli.

Přehled strategických záměrů obce

Prioritní oblast A: Sociální prostředí

- A. 1. Zvýšení kvality vzdělávání v základní i mateřské škole
- A. 2. Podpora sportovních, kulturních a volnočasových aktivit
- A. 3. Péče o osvětovou činnost, místní tradice a svátky

Prioritní oblast B: Životní prostředí a infrastruktura

- B. 1. Zkvalitnění nakládání s odpady a technická infrastruktura
- B. 2. Zlepšení kvality životního prostředí a ovzduší
- B. 3. Zvýšení péče o veřejná prostranství
- B. 4. Péče o bytový fond a nová výstavba
- B. 5. Zvýšení kvality základních občanských potřeb

Prioritní oblast C: Cestovní ruch a rozvoj infrastruktury CR

- C. 1. Zjištění a zvýšení potenciálu cestovního ruchu
- C. 2. Vybudování infrastruktury cestovního ruchu
- C. 3. Rozvoj agroturistiky

Prioritní oblast D: Hospodářské prostředí

- D. 1. Vytvoření příznivého podnikatelského prostředí
- D. 2. Zvýšení zaměstnanosti obyvatel

Prioritní oblast E: Správa, management obce a spolupráce

- E. 1. Rozšíření partnerské spolupráce a dobrovolnictví
- E. 2. Zvýšení příjmů z externích zdrojů

Specifikace cílů a opatření

Následující část je věnována rozebrání konkrétních prioritních oblastí a jejich os. Pomocí specifikace cílů a opatření budou prioritní osy popsány a měly by být postupně naplňovány. Opatření reprezentují jednotlivé projektové záměry s možností financování.

Prioritní oblast A: Sociální prostředí*A. 1. Zvýšení kvality vzdělávání v základní i mateřské škole*A. 1.1. Zlepšení podmínek pro vzdělávání

Ve Žlutavě se nachází jedno zařízení předškolního vzdělávání a jedno zařízení základního vzdělávání do páté třídy. Důraz by měl být především kladen na udržení dětí v základní škole, která se bez dotování obce neobejde, neboť ubývá žáků kvůli nízké konkurenceschopnosti školy. Důležitá je vzájemná provázanost MŠ a ZŠ a zvýšení zájmu rodičů o umístění dítěte z MŠ do ZŠ právě v obci. Doporučuje se rozšíření výuky cizích jazyků, hry na hudební nástroje a dalších volnočasových aktivit, pokračování v zařizování a vybavování učeben nejmodernějšími technologiemi, zavedení moderních metod vyučování, dále celková osvěta, propagace a informovanost o výsledcích žáků a provedení průzkumu úspěšnosti místních žáků v následném studiu.

Financování: rozpočet obce, dotace z ESF (MŠMT), příspěvky a zapojení místních firem a podnikatelských subjektů

A. 1.2. Zvyšování kapacit a zajištění dostatečného množství míst v předškolním zařízení v souladu se zvyšující se poptávkou

Zvyšující se nároky na kapacitu mateřské školy nutí obec k rozšiřování kapacit. Budova mateřské školy prošla v nedávné době rekonstrukcí, je však nutnost zajistit provoz školy dostatečným personálním zázemím, aby mateřská škola byla rozdělena na více tříd a byla tak zabezpečena dostatečná kvalita výuky a časové dotace na individuální přístup pro potřebu dětí. Dále je žádoucí vybudování jeslí pro děti mladšího věku než tři let, které zabezpečují péči alespoň část dne pro ulehčení matkám na rodičovské dovolené a zvýšení podpory porodnosti v obci.

Financování: ERDF, příspěvky a dary od místních firem, rozpočet obce

A. 2. Podpora sportovních, kulturních a volnočasových aktivit

A. 2.1. Subvence volnočasových aktivit, kulturních a vzdělávacích aktivit

Mělo by postupně docházet k rozšiřování volnočasových aktivit nejen pro školní děti a mládež, ale také pro dospělé občany. V zájmu obce je podpora mimoškolního vzdělávání a zvyšování konkurenceschopnosti a vzdělanosti svého obyvatelstva na příklad pomocí besed s odborníky – zvyšování finančního vzdělávání, výuka počítačové gramotnosti, jazyků, zdravotního poradenství. Do rozšíření nabídky se mohou zapojit aktivní občané například besedy s cestovateli, kurz bezpečnosti s místními dobrovolnými hasiči, kurzy různých ručních prací a podobně. Je nutné provést analýzu možností, o které kurzy či semináře by byl největší zájem a byly by žádoucí. Nutné je hlouběji se zaměřit na seniory a dospívající mládež. K volnočasovým aktivitám lze využít nově zrekonstruované sokolovny či prostor obecního úřadu. Dále by měla svou podporu obec směřovat do místních spolků a sdružení.

Financování: rozpočet obce, ESF (MŽP, MŠMT, MPSV)

A. 2.2. Rozšíření nabídky knihovny a dostupnosti internetu pro veřejnost

Pobočka knihovny se nachází v budově obecního úřadu, žádoucí by bylo rozšíření prostor a nabízených titulů pro větší vzdělanost a budování kladného vztahu k literatuře. Bylo by třeba zajistit bezbariérový přístup do místní knihovny, dále rozšíření titulů pro děti a mládež a také pro dospělé čtenáře. V úvahu by připadalo i přestěhování knihovny například do

nevyužívaných prostor mateřské školy, která bezbariérovým přístupem disponuje. V současných prostorách knihovny je k dispozici pro veřejnost přístup k internetu s omezenou kapacitou. Bylo by vhodné tuto kapacitu rozšířit na více počítačů s možností výuky počítačové gramotnosti. Zajímavým řešením by byl také volný přístup k bezdrátové síti v okolí volnočasových center.

Financování: rozpočet obce, dotace z kraje, Norské fondy, MŠMT

A. 2.3. Modernizace a vybudování volnočasových provozoven

Obecní investice by měly především směřovat k revitalizaci volnočasových center například současné zázemí fotbalového klubu nebo vybudování sportovního areálu u Dubníku. Rozvoj kulturní infrastruktury by se měl zaměřit na modernizaci a přizpůsobení poptávce. V areálu Dubník by bylo vhodné vybudovat kvalitní zázemí na bývalé motokrosově trati pro volnočasové vyžití mládeže například závody v cyklokrose (či BMX Freestyle závody). Vhodné by bylo dále vybudování dětského hřiště v horní části obce.

Financování: dotace z kraje, ESF (MŠMT)

A. 3. Péče o osvětovou činnost, místní tradice a svátky

A. 3.1. Podpora místních tradic

Obec by měla nadále podporovat mezi občany udržování místních tradic a obyčejů. Měla by motivovat občany ke spolupráci v této oblasti, s čímž souvisí podpora aktivit a činnosti především místních spolků a zájmových sdružení, které jsou z větší části nositeli místních tradic a zvyků. Subvence na tradičně pořádané akce těmito sdruženími rozšíří zájem a možnosti akcí, dále poskytnutí dostatečného prostoru pro propagaci akcí těchto spolků na místním webu či v kabelové televizi či v informačních sdělovacích prostředcích okolních obcí. Vhodné by bylo také vytvoření pravidel pro přidělování podpory neziskovým organizacím a spolkům v obci, pravidelné hodnocení činnosti a vytváření kalendáře akcí s těmito organizacemi, dále také diskuse o podpoře těchto aktivit mezi místními podnikatelskými subjekty a jejich zapojení do těchto akcí. Nezbytností je finanční a věcná podpora akcí v návaznosti na historii obce, podpora kronikářské činnosti, zviditelnění rodáků a místních zajímavostí pomocí naučných stezek a informačních cedulí či možnost zavedení obecního čtvrtletníku ve spolupráci s aktivními občany.

Financování: dotace z kraje, příspěvky a dary od místních firem, dobrovolnická činnost, ESF (IOP), MMR

A. 3.2. Propagace místních tradic v regionu

Obec v roce 2012 získala za udržování místních tradic, především za tradici více než dvousetletého Mikulášského průvodu, ocenění Zlaté stuhy Zlínského kraje a Putovní pohár Folklorního sdružení České republiky. Propagace této tradice v kraji a okolí je nulová. Je nezbytně nutné, aby obec vydala brožuru o této tradici a věnovala se propagační činnosti v krajských informačních centrech a regionálních stránkách či tiskovinách například server Centrály cestovního ruchu Východní Moravy či v okolních turistických centrech. Nezbytností je podpora marketingu místních tradic.

Financování: dotace z kraje, MMR, ESF (IOP)

Prioritní oblast B: Životní prostředí a infrastruktura

B. 1. Zkvalitnění nakládání s odpady a technická infrastruktura

B. 1.1. Vybudování vlastní ČOV a zabezpečení kvalitní vodohospodářské kultury

V obci je nyní prioritou zajištění vlastní vodohospodářské kultury. Obec by měla v co nejkratší době zabezpečit vlastní ČOV, aby odpovídala stavem kritériím podle Evropské unie. Dále pak by měla zabezpečit napojení na chybějící úseky kanalizace, aby nedocházelo k ohrožení životního prostředí. V současné době je systém vodního hospodářství v obci nevyhovující.

Financování: ERDF/FS (MŽP), Státní fond životního prostředí

B. 1.2. Rekonstrukce komunikací a zvýšení možnosti parkování

Obec by měla soustavně podporovat opravu a revitalizaci místních chodníků a systematicky by měla zajišťovat potřebné opravy komunikací. Obec by v budoucnu měla uvažovat o rozšíření možnosti parkování v prostorách okolo obecního úřadu a obchodu, neboť kapacita zde je nedostačující.

Financování: ERDF (MD), dotace z kraje

B. 1.3. Zefektivnění nakládání s odpady ve sběrném dvoře i mimo něj

Pokračování v instalaci odpadkových košů na veřejných prostranstvích a podél chodníků vč. košů na psí exkrementy. Rozšiřování a instalace nádob na třídění odpadu u obchodu a i v hůře dostupných místech pro zefektivnění a snížení nákladů na třídění odpadů. Možnost také pravidelného svozu mimo komunální odpad i například plastů či nebezpečného odpadu ve spolupráci s SDH.

Financování: EDRF (MŽP), Státní fond životního prostředí

B. 1.4. Zabezpečení míst proti černým skládkám

Možným řešením by bylo oplocení ohrožených míst, instalace „fotopastí“ na pachatele, pravidelný monitoring oblasti či zvýšení motivace obyvatelstva ke třídění odpadů. Případné skládky by mohly být likvidovány dobrovolníky v rámci brigád či ve spolupráci s SDH.

Financování: ERDF (MŽP), dobrovolnická činnost

B. 1.5. Zvýšení motivace obyvatelstva k třídění odpadů

Možné zavedení benefitů občanům pravidelně třídící odpad - například výhodné umístění odpadu ve sběrném dvoře či zcela zdarma. Zapojení žáků základní školy do zvýšení motivace ke třídění odpadů například pomocí krátkého spotu umístěného v místní kabelové televizi. Pravidelné „zelené čistící akce“ v obci, do kterých se zapojí místní aktivní občané, žáci školy, SDH a další spolky. Pravidelná propagace a osvěta v oblasti životního prostředí prostřednictvím kabelové televize.

Financování: dobrovolnická činnost, rozpočet obce

B. 2. Zlepšení kvality životního prostředí a ovzduší

B. 2.1. Pravidelná kontrola a monitorování ovzduší

Obec by měla pravidelně kontrolovat ovzduší prostřednictvím sestaveného monitorovacího systému. Na základě indikátorů by měla pravidelně monitoring zveřejňovat a podporovat zájem obyvatel o tuto problematiku, pravidelně data zpracovávat, vyhodnocovat a hledat

případná řešení. Obec může využít služeb vyhodnocování krajskými institucemi například meteorologickou stanicí a odborem životního prostředí a podobně.

Financování: dotace z kraje, ESF (MŽP), Státní fond životního prostředí

B. 2. 2. Minimalizace topení tuhými palivy a rozšíření ekologických alternativ

Pokračování zavádění ekologických alternativ energií ve veřejných budovách. Podpora zavádění ekologických energií v rodinných domech a postupné úplné nahrazení topení tuhými palivy za ekologické, což povede ke snižování emisí a zvýšení kvality životního prostředí.

Financování: Zelená úsporám, Státní fond životního prostředí, ESF (MŽP)

B. 2. 3. Zabezpečení proti kontaminaci místního potoku

Obec by měla zabezpečit dostatečné čištění vod, aby nedocházelo ke kontaminaci místního potoku, dále také zabezpečit a omezit vypouštění domovních splaškových vod do okolí místního potoka, neboť hrozí postupná kontaminaci slepého ramene Moravy, do kterého se potok vlévá. Pravidelně zabezpečit úklid břehů potoku a jejich okolí.

Financování: dobrovolnická činnost, rozpočet obce

B. 2. 4. Vystavení tzv. funkční zeleně

V obci se nacházejí místa ohrožena prašností a erozí půdy, řešením této situace je výstavba tzv. funkční zeleně, která zmírní dopad těchto vlivů. Především by bylo vhodné vybudovat tuto zeleň v oblastech polních cest, kde hrozí sesuvy půdy a v oblastech průjezdu nákladních vozů z kamenolomu, kde je prašnost nejvyšší.

Financování: dobrovolnická činnost, rozpočet obce, Státní fond životního prostředí

B. 3. Zvýšení péče o veřejná prostranství

B. 3. 1. Zvýšení péče o veřejnou zeleň

Cílem tohoto opatření je zlepšení vzhledu obce primárně v oblasti odpočinkových zón, návsi, oblasti obecního úřadu a veřejných budov. Pro tyto účely lze využít pracovníků obce, kteří se starají o pořádek, dále také aktivních občanů či nezaměstnaných v obci pro výsadbu.

Financování: ERDF (MŽP), rozpočet obce, dobrovolnická činnost

B. 3. 2. Budování dětských hřišť a odpočinkových zón

Spolu s předchozím opatřením toto opatření dopomůže ke zlepšení celkového vzhledu obce. Obec by měla pokračovat dále v budování odpočívadel pro cykloturisty a turisty, odpočinkových laviček pro procházející, dětských hřišť pro matky s dětmi. Lze také přizpůsobit stávající volná prostranství k těmto účelům bez nákladnějších zásahů (například vybudování pískoviště či jednoduché sportovní vybavení). Taková místa pak musí být chráněna před vandalismem a poškozením.

Financování: ERDF (MŽP), Nadace ČEZ – oranžová hřiště

B. 3. 3. Revitalizace obecních památníků

Řada obecních památníků je ve špatném stavu a potřebuje nezbytnou rekonstrukci. Jde především o památníky padlých. Tyto památníky by měly být zrekonstruovány s postupnou úpravou obecní zeleně v jejich okolí.

Financování: rozpočet obce, ERDF (MK), dobrovolnická činnost

B. 3. 4. Modernizace veřejného osvětlení

V rámci úspory energie by v budoucnu mělo dojít k modernizaci veřejného osvětlení s šetrnou technologií.

Financování: ERDF (MŽP), rozpočet obce

B. 4. Péče o bytový fond a nová výstavba

B. 4. 1. Vytvoření podkladů pro další územní rozvoj a výstavbu

V rámci nového územního plánu zvážit možnost nových oblastí pro výstavbu rodinných domů, která by byla napojena na již existující komunikaci a v nejlepším případě i na rozvody inženýrských sítí. Možností by bylo také zpracování rozvojového programu pouze pro oblast bydlení a zvýšení počtu obyvatel, shromáždit požadavky na změny a na jejich základě aktualizovat územní plán.

Financování: rozpočet obce, Švýcarské fondy

B. 4. 2. Zajištění nových ploch pro výstavbu rodinných domů

Na základě předchozího opatření zabezpečit v případě nezavedených inženýrských sítí jejich rozvod či dobudování části místní komunikace mezi případnou výstavbou soukromých rodinných domů. Nezbytná je pak následná propagace

Financování: ERDF, rozpočet obce

B. 5. Zvýšení kvality základních občanských potřeb

B. 5. 1. Zavedení kyvadlové dopravy Napajedla – Žlutava - Bělov – Otrokovice

Poptávka po službě kyvadlové dopravy je velmi vysoká. Občanům chybí spoje mezi těmito městy především ve víkendové dny a večerní hodiny. Obec by se měla do budoucna zasadit o tento způsob dopravy, měla by ve spolupráci se zmíněnými obcemi řešit návrh poskytování služby hromadné kyvadlové dopravy.

Financování: částečná výpomoc rozpočtu obcí a měst, cestující

Prioritní oblast C: Cestovní ruch a rozvoj infrastruktury cestovního ruchu

C. 1. Zjištění a zvýšení potenciálu cestovního ruchu

C. 1.1. Vypracování propagačních materiálů a marketing

Toto opatření úzce souvisí s opatřeními na podporu místních tradic a kulturních, sportovních a jiných akcí. Obec by měla vypracovat materiály pro propagaci Mikulášského průvo-

du, měla by spolu se spolky pravidelně sestavovat kalendáře akcí a tyto akce propagovat v okolních vesnicích. Obec by se do budoucna měla více zaměřit na cestovní ruch obecně a využít svého potenciálu a potenciálu turistiky v Chříbské oblasti.

Financování: dotace z kraje, MMR, ESF (IOP)

C. 1.2. Vypracování studie potenciálů v rozvoji cestovního ruchu

Řešením využití potenciálu cestovního ruchu by bylo vypracování samostatné rozvojové studie na tuto oblast s využitím specializované firmy. Ovšem je třeba zohlednit nákladnost a návratnost tohoto rozhodnutí.

Financování: dotace z kraje, MMR, rozpočet obce

C. 1.3. Spolupráce s dalšími subjekty v oblasti cestovního ruchu

Obec je aktivní ve spolupráci s ostatními subjekty a svazky, zaměřující se na cestovní ruch. Měla by více využít příležitostí získání prostředků na rozvoj i přes tyto kooperace. Obec by měla do budoucna dále spolupracovat a rozšiřovat kooperaci s novými obcemi, čímž zvýší možnost zisku finančních prostředků. Je třeba stanovit správnou komunikaci a zamezit duplicitním akcím, pořádat besedy s těmito obcemi na téma rozvoje oblasti.

Financování: Švýcarské fondy

C. 2. Vybudování infrastruktury cestovního ruchu

C. 2.1. Vybudování rozhledny

Obec by měla považovat o vybudování rozhledny na kopci Dubník pro zvýšení atraktivity cestovního ruchu v oblasti. Svou lokalizací na kopci Dubník by rozhledna nabízela atraktivní podívanou pro turisty do okolí obce a stala by se dominantou obce. Rozhledna by byla vybavena obchodem se suvenýry, brožurou o oceněném Mikulášském průvodu, turistickým razítkem a dalšími atraktivitami. V jejím okolí by byla vybudovaná odpočinková zóna s informační tabulí o obci a o CHKO Chříby.

Financování: ESF (ROP SM, Přeshraniční Spolupráce Česko-Slovensko)

C. 2.2. Vybudování cyklostezky Otrokovice – Žlutava – Chříby

Ve spolupráci se sdruženími těchto obcí a CHKO Chříby by měla obec do budoucna považovat o možnosti vybudování cyklostezky, jejichž přítomnost výrazně zvýší atraktivitu území. Cyklostezka v oblasti Otrokovice – Žlutava by sloužila také jako spojovací tepna pro cyklodopravu za prací.

Financování: ERDF (MD), Státní fond dopravní infrastruktury

C. 3. Rozvoj agroturistiky

C. 3. 1. Pomoc při získání prostředků pro rozvoj agroturistiky

Obec by měla ve spolupráci s místní farmou vypracovat pro zvýšení atraktivity území plán rozvoje agroturistiky v místě bývalého družstva, které skýtá obrovský potenciál pro tento moderní způsob turistiky. Ve spolupráci s Ovocnými sady Žlutava a drobnými pěstiteli z okolí by se zde pravidelně mohly konat farmářské trhy, které jsou poslední dobou cílem mnoha rodin. Areál by sloužil jako multifunkční centrum pro trávení volného času se zaměřením na osvětu a podporu zemědělství, turistiky a rekreaci.

Financování: Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova, Státní zemědělský intervenční fond

Prioritní oblast D: Hospodářské prostředí
--

D. 1. Vytvoření příznivého podnikatelského prostředí

D. 1.1. Podpora podnikatelských subjektů

V zájmu obce by mělo být poskytování aktivní pomoci podnikatelům v rámci jejich možností – nabídky možných konzultací a komunikací s možností podpory, která by pro ně byla žádoucí, pomoc při získávání subvencí z Evropské unie, možnost určitých drobných daňových či poplatkových úlev pro začínající podnikatele. Obec by při realizaci veřejných projektů měla na tyto podnikatele přihlížet, aby jimi podporovala jejich činnost.

Financování: rozpočet obce, ERDF (OPPI)

D. 1.2. Pravidelné setkání a konzultace obce s podnikatelskými subjekty

Obec by měla s podnikateli pravidelně komunikovat a rozvíjet diskuzi o rozvoji obce, o možnostech subvencí, o možnosti poskytování darů například pro místní základní či mateřskou školu nebo spolky. Podnikatelé by měli být v roli poradního orgánu.

Financování: rozpočet obce

D. 2. Zvýšení zaměstnanosti obyvatel

D. 2.1. Vytvoření pracovních míst v obci

V závislosti na podporu podnikatelských aktivit lze pomocí subvencí a příspěvků nalákat nové zaměstnavatele do obce, kteří mohou pomoci snížit nezaměstnanost. Obec sama může také rozvíjet možnosti placených míst – veřejně prospěšné práce či dočasné výpomoci při realizaci konkrétních projektů v obci (výsadba zeleně a podobně).

Financování: rozpočet obce, ESF/MPSV – Dotace na úhradu mezd a poplatků, Dotace na podnikání

D. 2.2. Zvyšování vzdělanosti a konkurenceschopnosti

Cílem je zvýšení konkurenceschopnosti místních obyvatel v návaznosti na opatření o volnočasových aktivitách pro dospělé. Formou volnočasových aktivit pro dospělé a mládež může obec stimulovat lidský kapitál. Žádoucím by mělo být mimo jiné podporování nezaměstnaných. Jedná se o možnosti realizace kurzů cizích jazyků, ručních prací, práce na počítači a dalších dle poptávky.

Financování: rozpočet obce, ESF (MŽP, MŠMT, MPSV)

Prioritní oblast E: Správa, management obce a spolupráce

E. 1. Rozšíření partnerské spolupráce a dobrovolnictví

E. 1. 1. Zapojení občanů do péče o obec a motivace k dobrovolnictví

Motivaci k dobrovolnictví by měla obec podporovat již u školních dětí v rámci mimoškolních a školních aktivit, ať již v pořádání kulturních akcí nebo akcí na ochranu životního prostředí v obci. Dále by měla získat informace o zájmu a možnostech dobrovolnictví u

občanů. Pravidelným pořádáním dobrovolnických akcí obec zajistí prohloubení integrity a sounáležitosti svých občanů.

Financování: /

E. 1. 2. Rozvíjení spolupráce s dobrovolnými svazky obcí, vyhledávání a zapojování se do nových příležitostí se subjekty veřejného i soukromého sektoru

Obec Žlutava je velmi aktivní partnerskou obcí v rámci několika svazků. Měla by nadále pokračovat v této činnosti a sama iniciovat integrační proces do nových svazků mimo jiné za účelem získávání prostředků na podporu rozvojových aktivit. Obec by měla více spolupracovat se soukromým sektorem v obci a v jejím okolí s možností výhod spojení. Možností rozšíření spolupráce mimo pevné svazky obcí je sdružení v rámci akcí týkajících se rozvoje lidských zdrojů například různé druhy školení, kurzů a podobně konaných v rámci obce i obcí přilehlých pro zvýšení efektivity konkrétní aktivity.

Financování: Švýcarské fondy

E. 1. 3. Zapojení občanů do diskuze o fungování správy obce

Obec by pravidelně měla nabízet možnosti otevřené diskuze občanů s představiteli obce o běžném chodu obce, ale i o mimořádných plánech. Tyto schůzky by se konaly mimo dobu zasedání zastupitelstva, v době mimo obvyklou pracovní dobu. Mohou zde být probírány různé náměty a návrhy na vylepšení a občané budou fungovat jako poradní orgán.

Financování: /

E. 2. Zefektivnění a zvýšení úspěšnosti při získávání příjmů z externích zdrojů

E. 2. 1. Příprava na nové programovací období Evropské unie

Nezbytností je vypracování koncepční a programové dokumentace pro přípravu na nové programovací období Evropské unie za účelem věcné správnosti a připravenosti podkladů k čerpání, s čímž souvisí i následující opatření a především efektivnost práce veřejného sektoru v obci.

Financování: rozpočet obce, Švýcarské fondy

E. 2. 2. Koncepční dokumentace jako prostředek k zabezpečení efektivity a maximálního využití možnosti čerpání externích zdrojů

Obec by pravidelně měla dbát na to, aby měla vypracován aktuální rozvojový program navazující na probíhající programové období v souladu s fázemi v rámci národních a nadnárodních programů, aby mohla efektivně čerpat dotace, které tak budou efektivně a v maximální míře alokovány. Jako moderní obec by měla na tomto plánu zakládat a řídit většinu svých aktivit. Obec by v této věci měla informovat i místní podnikatele o možnostech využívání fondů pro rozšiřování podnikání, neboť v jejím zájmu je zvyšování produktivity podnikatelského sektoru jako hlavního zdroje příjmů obce (a pro účely zvyšování podílu zaměstnaných v místě).

Financování: rozpočet obce, Švýcarské fondy

7 KATALOG PROJEKTŮ PRO OBDOBÍ 2014 – 2020

ČOV - Zlepšení kvality životního prostředí a zabezpečení kvalitního vodohospodářství

Popis a zdůvodnění projektu

Stávající způsob vodohospodářství je nedostačující. Stav likvidace odpadních vod brzdí rozvoji obce – problémy se schvalováním nového územního plánu, s výstavbou nových rodinných domů v oblasti Žleby a podobně. Zástavba je již velmi rozsáhlá a hrozí kontaminace místního potoka, který se vlévá do slepého ramene Moravy. V navrhovaném období bude dobudována soustavná kanalizační síť s napojením na stávající, likvidace odpadních vod bude řešena v rámci území obce vlastní centrální čistírnou odpadních vod. V současnosti je problematika řešena pomocí samostatných čistících jednotek a odvodem odpadních vod mimo katastrální území obce. Nový územní plán již počítá s výstavbou čistírny odpadních vod, obec tak má rezervovanou plochu pro její výstavbu. Zástavba obce je spádová do povodí dvou toků, návrh odkanalizování bude vhodné řešit dvěma samostatnými čistírnami. Centrální část obce a odloučená lokality Žleby budou svedeny do jedné čistírny, zbylé části do druhé. Čistírny budou situovány v dolní části obce mimo zastavené území katastru. Nové čistírny nahradí stávající nevyhovující zařízení. Pro provoz bude vystaven provozní objekt s upraveným mechanickým předčištěním a čistící stanicí. Nový objekt bude obsahovat dvě linky biologického čištění, které budou tvořit denitrifikační a nitrifikační nádrže. Obě čistírny budou vybaveny moderním kvalitním strojním zařízením a systém čištění bude řízen automaticky programováním s možností dálkové obsluhy z dispečinku provozovatele. Čistírny budou vystaveny pro vyšší než stávající potřebnou kapacitu, neboť dle současného trendu se počítá s narůstajícím počtem obyvatel. Navrhovaný model čištění odpadních vod vyhovuje dle technických parametrů potřebám obce. Parametry: Počet ekvivalentních osob 670; množství odpadní vody 100,00 (m³/den) na jednu čističku.

Cíle projektu

- Moderní systém vodního hospodářství v obci s napojením na stávající a nově vybudovanou kanalizační síť
- Ochrana ekosystému Širokého potoka ústícího do slepého ramene Moravy
- Ekologický přístup k životnímu prostředí pro současné a budoucí generace

- Podpora rozvoje obce, zvýšení atraktivity lokality pro novou zástavbu

Cílová skupina

Obyvatele obce

Termín realizace

jaro 2014/ jaro 2015

Předpokládané náklady

2 x 3 000 000 Kč včetně DPH (vč. zpracování projektu až po kolaudaci objektu a další odborné práce)

Způsob financování

- a) Státní fond životního prostředí (nutnost čekání na výzvu)
 - Dotace z Fondu soudržnosti až do výše 85% z celkových výdajů
 - Dotace ze Státního fondu životního prostředí ČR do výše 5% výdajů
 - Podmínkou je spolufinancování
- b) MZe – národní dotace „Výstavba a obnova infrastruktury vodovodů a kanalizací II“ (výzva otevřena po celý rok)
 - Dotace až do výše 80% z celkových nákladů
 - Podmínka spolufinancování

BROŽURA O MIKULÁŠSKÉM PRŮVODU – Zajištění marketingu cestovního ruchu a zvýšení povědomí o tradici

Popis a zdůvodnění projektu

Tradiční Mikulášský průvod v obci Žlutava je vyhlášenou atraktivní a navštěvovanou tradicí. Tradice Mikulášského průvodu se kontinuálně dochovává již přes 200 let a v roce 2012 byla oceněna Putovním pohárem folklórního sdružení České republiky za reprezentaci Zlínského kraje v soutěži, a to především za udržování tradice průvodu. Důvodem iniciace projektu je propagování tradice, zvýšení návštěvnosti a vytvoření uceleného materiálu o původu a průběhu této slavnosti. Podklady k sepsání brožury budou zabezpečeny Státním okresním archivem v Klečůvce, z kroniky obce a pomocí materiálů poskytnutých od občanů z rodinných archivů. Do zpracování projektu budou tak zapojeni mimo jiné i samotní občané. Brožura bude zpracována dobrovolnou činností místních občanů a ve spolupráci s aktivními studenty. Obsahová náplň projektu bude v souladu se zásadami Manuálu pro tvorbu produktů v listové verzi, vydanou agenturou CzechTourism a podporovanou IOP. Propagační materiály budou distribuovány v turistických centrech, dostupné na obecním

úřadě a dostupné na internetových stránkách obce. Publicita a propagace projektu bude zajištěna po celou dobu průběhu projektu i po jeho ukončení na webových stránkách obce. Zintenzivnění propagace brožury a tradiční akce bude zabezpečovat sama obec vždy měsíc a půl před konáním tradičního průvodu. Brožura bude vytištěna v nákladu 5000 ks x 12 stran.

Cíle projektu

- Zkvalitnit a rozšířit nabídku domácího cestovního ruchu globálně
- Kvalitní marketing, propagace a podpora tradice Mikulášského průvodu
- Zvýšení návštěvnosti a atraktivity obce
- Vytvoření uceleného listového materiálu o netradičním Mikulášském průvodu

<i>Cílová skupina</i>	rodiny s dětmi, turisté, obyvatelé obce
<i>Termín realizace</i>	2014
<i>Předpokládané náklady</i>	12 stran x 5000 ks = 20 000 Kč včetně DPH
<i>Způsob financování</i>	rozpočet obce

ROZHLEDNA - Vybudování infrastruktury cestovního ruchu a zvýšení potenciálu cestovního ruchu

Popis a zdůvodnění projektu

Předmětem realizace tohoto projektu je výstavba rozhledny na kopci Dubník v katastru obce Žlutava a výstavba turistické stezky s návazností na CHKO Chříby. Rozhledna bude vystavena z ocelové konstrukce v kombinaci s dřevem. Účelem realizace projektu je zvýšení atraktivity obce jako turistické lokality, vybudování odpočinkové zóny a rozhledny, která bude dominantou obce. Předpokládá se vybudování turistického zázemí s návazností na CHKO Chříby. Rozhledna bude vybavena dalekohledem, v okolí rozhledny bude turistické odpočívadlo, lavičky a informační naučná tabule o zajímavostech v obci a CHKO Chříby a pamětní tabule. Při výstavbě rozhledny bude třeba vybudování doprovodné infrastruktury, jako je parkoviště pro min. 3 místa a rekonstrukce příjezdové cesty cca 250m. Projekt rozhledny bude zpracován odbornou firmou a na realizaci bude využito dřeva

z Chříbských lesů. Rozhledna bude osvětlená, v originálním provedení, aby se stala raritou v okolí, v budoucnu bude vybavena turistickou vizitkou a známkou, což výrazně dopomůže propagaci obce i samotného produktu.

Cíle projektu

- Výstavba rozhledny za cílem zvýšení atraktivity oblasti a zvýšení turistického potenciálu oblasti CHKO Chříby
- Zvýšení turistického ruchu v obci celoročně
- Vytvoření nového turistického produktu obce
- Vytvoření doprovodné infrastruktury k rozhledně

Cílová skupina Obyvatelé obce, obyvatelé okolních obcí, návštěvníci obce a okolí, turisté CHKO Chříby

Termín realizace březen 2016/ březen 2017

Předpokládané náklady 4 500 000 Kč vč. DPH, doprovodná infrastruktura 1 000 000 vč. DPH (rekonstrukce přívodové cesty, parkoviště o 3 místech, odpočívadlo, 2x lavička, stojan na kola, odpadkový koš, informační tabule)

Způsob financování ROP Střední Morava Prioritní osa 3 – Cestovní ruch (ERDF)

- Až do výše 85% celkových nákladů z ROP SM (ERDF)
- Spolufinancování Sdružení pro podporu místních iniciativ Chříby
- Podmínka spolufinancování

REKONSTRUKCE FOTBALOVÝCH ŠATEN, TRIBUNY A LAVIČEK – zvýšení kvality a úrovně volnočasových provozoven

Popis a zdůvodnění projektu

Stávající prostory fotbalového zázemí v obci Žlutava jsou nedostačující a neodpovídají požadavkům domácího fotbalového klubu ani hostujících klubů a návštěvníků. Úspěšnou realizací tohoto projektu dojde k rekonstrukci fotbalových šaten včetně sprch a dalšího sociálního zařízení. Druhotným přínosem může být výnosnost hřiště případným pronájemem k různým sportovním kláním a zvýšení návštěvnosti a zájmu o sport. Rekonstrukci

bude kompletně zajišťovat specializovaná firma. Obec bude postupně vyhledávat sponzory nejen v rámci místních podnikatelů, kterým na oplátku poskytne reklamní prostory na novém hřišti. Od rekonstrukce hřiště se očekává zlepšení fotbalového prostředí, spokojenost domácích i hostujících fotbalových klubů, lepší podmínky pro trénování mládeže a podpora fyzického zdraví mládeže v obci, možnost výdělku pro klub a s tím související vyšší rozpočet.

Cíle projektu

- Rekonstrukce stávajících nevyhovujících fotbalových šaten včetně sociálního zařízení
- Rekonstrukce budovy šaten včetně prostoru k občerstvení
- Rekonstrukce tribun a laviček v okolí hřiště
- Modernizace výsledkových tabulí a osvětlení hřiště
- Modernizace brankových konstrukcí a sítí za brankovištěm
- Zvýšení zájmu o sportovní aktivity a pořádání soutěží v obci, zlepšení fotbalového prostředí

Cílová skupina sportovní a fotbalový klub Žlutava, hostující kluby, sportovní děti mládež, veřejnost

Termín realizace jaro 2014/jaro 2014

Předpokládané náklady 6 000 000 Kč včetně DPH (předpokládané náklady odhadovány podle obdobných realizovaných projektů)

Způsob financování ROP Střední Morava Prioritní osa 2 – Integrovaný rozvoj a obnova regionu (ERDF)

- Až do výše 85% celkových nákladů z ROP SM (ERDF)
- Podmínka spolufinancování (obec + partneři a sponzoři)

ZÁVĚR

Cílem práce bylo připravit podklad pro strategii rozvoje obce Žlutava a na základě něj strategii vypracovat. Podkladem kvalitní strategie je analýza specifických vnějších a vnitřních okolností a předpokladů, které obec dělají jedinečnou a na jejichž základě se strategické plánování staví. Cílem strategického rozvoje i předkládané práce bylo utvoření organizace dlouhodobého rozvoje obce s ohledem na potřeby občanů, shodu představitelů obce a dalších dotčených subjektů, ať již veřejného či soukromého sektoru.

Všechny vytyčené cíle práce byly zpracovány a dosaženy pomocí tří kapitol v části teoretické a čtyř kapitol části praktické. Část praktická je zaměřena pouze na obec Žlutava se záměrem vypracování strategie, které předcházelo zjištění aktuálního stavu a charakteristik pomocí socioekonomické analýzy. Na socioekonomickou analýzu navazuje shrnutí SWOT analýzou v jednotlivých oblastech – obyvatelstvo a bydlení, sociální a kulturní prostředí, spolupráce a vzdělávání, trh práce a hospodářské prostředí, cestovní ruch, životní prostředí a infrastruktura. Rozdělení na tyto konkrétní oblasti bylo provedeno na základě definování problémů v situační analýze. Specifikace SWOT analýzy na oblasti usnadňuje určení samotné strategie rozvoje, konkrétně jednotlivých prioritních oblastí rozvoje a jejich dílčích opatření. V závěru práce je nastíněn katalog projektů, které by mohly být realizovány v následujícím programovém období.

Primárním záměrem zpracování strategického rozvojového plánu nemusí být vždy jen řízení dlouhodobého rozvoje obce, ale úmysl získat či zvýšit příjmy z externích zdrojů. Finanční prostředky jsou ale i častým úskalím ať realizace či tvorby strategie rozvoje obcí. Zpracování samotného plánu je nákladnou záležitostí, ovšem bez něj se výrazně snižuje šance zabezpečení dostatečného množství potřebných financí na realizaci konkrétních projektů. Obec Žlutava by měla investovat do zpracování strategického plánu, důkladně se připravit na nové programovací období Evropské unie, kdy dojde ke strukturálním změnám s cílem zjednodušit realizaci projektů.

Obec by měla využít svého jedinečného potenciálu přírodního, kulturního, tradičního a venkovského sídla a přilákat více mladých rodin s dětmi, více návštěvníků a turistů. Dlouhodobý rozvoj obce není věc pouze představitelů samosprávy, ale hlavně samotných občanů. V poslední době všeobecně stagnuje zájem o veřejné věci ze strany veřejnosti, bohužel je tomu tak i v obcích. Výrazně klesá zájem o spolupráci či dobrovolnickou činnost v rámci obce, občané více spoléhají na zabezpečení všech svých potřeb na představitele obce a

obecní rozpočet. Bez přínosu, zájmu a přidané hodnoty občanů nikdy nemůže být využito plného potenciálu obce pro maximální rozvoj, i kdyby byl strategický plán nejlepší. Spolu s úmyslem vytvořit strategický plán rozvoje by měla obec vytvořit systém pravidelných konzultací s občany, zvýšit jejich motivaci, prohloubit sounáležitost k obci a znovu probudit duši obce v občanech. Obec by měla považovat i o přeshraniční či partnerské spolupráci s podobnými obcemi, kde by se mohla inspirovat pro zvýšení životní úrovně svých občanů a lukrativnosti sebe samotné. Kooperace a inspirace u jiných obcí může obec obohatit o nové zkušenosti, které mohou být následně zapracovány do strategického plánu.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie

- [1] BERAN, Antonín a Petr DLASK, 2005. *Management udržitelného rozvoje regionů, sídel a obcí*. Praha: Academia, 323 s. ISBN 80-200-1201-X
- [2] BINEK, Jan et al., 2011. *Rozvojový interaktivní audit*. Brno: GaREP, 150 s. ISBN 978-80-904308-9-1
- [3] BLAŽEK, Jiří a David, UHLÍŘ, 2011. *Teorie regionálního rozvoje. Nástin, kritika, implikace*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, 342 s. ISBN 978-80-246-1974-3
- [4] FOTR, Jiří et al., 2012. *Tvorba strategie a strategické plánování. Teorie a praxe*. Praha: Grada, 381 s. ISBN 978-80-247-3985-4
- [5] HRABALOVÁ, Simona, 2004. *Teorie a praxe rozvoje měst a obcí*. Brno: Ekonomické-správní fakulta Masarykovy univerzity v Brně, 99 s. ISBN 80-210-3356-8
- [6] HRABÁNKOVÁ, Magdalena et al., 2011. *Faktory regionálního rozvoje a jejich vliv na sociálně-ekonomický potenciál regionu*. Brno: CERM, 111 s. ISBN 978-80-7204-752-9
- [7] JÁČ, Ivan et al., 2010. *Jedinečnost obce v regionu*. Praha: Professional Publishing, 203 s. ISBN 978-80-7431-038-6
- [8] KADEŘÁBKOVÁ, Jaroslava a Zuzana KHENDRICHE TRHLÍNOVÁ, 2008. *Region a regionální vědy (vybrané sociální, kulturní a environmentální aspekty)*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 77 s. ISBN 978-80-7408-009-8
- [9] PERLÍN, Radim a Ivan BIČÍK, 2006. *Strategický plán mikroregionu. Metodická příručka pro zájemce o strategické plánování ve venkovských mikroregionech a obcích*. Praha: Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy v Praze, 109 s.
- [20] *Řízení obcí I. Strategické plánování rozvoje obcí, Marketing v řízení obcí, Finanční řízení obcí, Projektové řízení obcí, Legislativa v ČR a EU v podmínkách obce*. Praha: Professional Publishing, 263 s. ISBN 978-80-86946-76-4
- [31] RYDVALOVÁ, Petra et al., 2010. *Cesta rozvoje obce*. Brno: VÚTS, 56 s. ISBN 978-80-87184-14-1

- [42] SVATOŠOVÁ, Libuše et al., 2005. *Regionální rozvoj z pozice strukturální politiky*. Česká Budějovice: Zemědělská fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, 173 s. ISBN 80-7040-749-2
- [53] WOKOUN, René et al., 2008a. *Regionální rozvoj (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde, 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0
- [64] WOKOUN, René et al., 2008b. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 455 s. ISBN 978-80-7380-086-4
- [75] WRIGHT, Glen a Juraj NEMEC, 2002. *Management veřejné správy. Teorie a praxe – zkušenosti z transformace veřejné správy ze zemí střední a východní Evropy*. Praha: Ekopress, 419 s. ISBN 80-86119-70-X

Internetové zdroje

- [86] BAŤŮV KANÁL, 2013. *DSZO ZLK* [online]. [cit. 2013-07-09] Dostupné z: <http://www.batacanal.cz/o-nas/dso-zlk.html>
- [97] BUSINESSINFO.CZ OFICIÁLNÍ PORTÁL PRO PODNIKÁNÍ, 1997-2013. *Zlínský kraj*. [online]. [cit. 2013-07-18]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/podnikatelske-prostredi/regionalni-informace/zlinsky-kraj.html>
- [108] CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČESKÉ REPUBLIKY, 2008-2009. *Evropská územní spolupráci Cíl 3 - euroregiony*. [online]. [cit. 2013-07-09] Dostupné z: <http://www.cil3.cz/euroregiony.htm>
- [119] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 2013a. *Databáze demografických údajů za obce*. [online]. [cit. 2013-07-15] Dostupné z: http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm
- [20] EPA. ENVIRONMENTAL PROTECTIONAL AGENCY OF UNITED STATES. 2003. *Strategic planning: A handbook for small water system*. [online]. [cit. 2013-07-22]. Dostupné z: http://www.epa.gov/ogwdw/smallsystems/pdfs/guide_smallsystems_stratplan.pdf
- [21] EUROREGIÓN BÍLÉ – BIELE KARPATY, 2009. *Poslanie zdruzenia*. [online]. [cit. 2013-07-09] Dostupné z: http://www.erbbk.sk/main.php?f=_subory/subory/poslanie-zdruzenia.php

- [22] EUROSKOP.CZ 2005-2013. *O komunitárních programech*. [online]. [cit. 2013-07-18]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8643/sekce/zakladni-informace/>
- [23] OFICIÁLNÍ INTERNĚTOVÁ STRÁNKA OBCE ŽLUTAVA. 2013. *Sbor dobrovolných hasičů obce Žlutava*. [online]. [cit. 2013-07-24]. Dostupné z: <http://www.zlutava.cz/old/indexbf7d.html?nid=527&lid=cs&oid=54364>
- [24] OKLAHOMA STATE UNIVERSITY, 2010. HOME PAGE OF DIVISION OF AGRICULTURE SCIENCES AND NATURAL RESOURCES. *Strategic planning for economic development in rural areas and small towns of Oklahoma*. [online]. [cit. 2013-07-22]. Dostupné z: <http://pods.dasnr.okstate.edu/docushare/dsweb/Get/Version-10949/AGEC859web.pdf>
- [25] OVOCNÉ SADY ŽLUTAVA. 2009a. O nás. [online]. [cit. 2013-07-24]. Dostupné z: <http://www.ovocezlutava.cz/o-nas/>
- [26] OVOCNÉ SADY ŽLUTAVA. 2009b. SISPO. [online]. [cit. 2013-07-24]. Dostupné z: <http://www.ovocezlutava.cz/sispo/>
- [27] PORTÁL NA PODPORU ROZVOJE OBCÍ ČR. 2009-2013. Tvorba programu rozvoje. [online]. [cit. 2013-07-18]. Dostupné z: <http://www.rozvojobci.cz/news/tvorba-programu-rozvoje-obce1/>
- [28] PROSTĚJOV.EU. STATUTÁRNÍ MĚSTO PROSTĚJOV. 2013. *Význam aplikování strategického plánování pro rozvoj města*. [online]. [cit. 2013-07-24]. Dostupné z: http://www.prostejov.eu/cz/obcan/magistrat/struktura-magistratu/odbor-koncepce-rozvoje/dokumenty/strategicky_plan/vyznam-aplikovani-strategickeho-planovani-pro-rozvoj-mesta.html
- [29] REGIONÁLNÍ INFORMAČNÍ SERVIS, 2012a. *Informace o obci Žlutava*. [online]. [cit. 2013-07-09] Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?zuj=586013> (Risy.cz – obec Žlutava, © 2012 CRR ČR)
- [30] REGIONÁLNÍ INFORMAČNÍ SERVIS, 2012b. *Mikroregiony*. [online]. [cit. 2013-07-09] Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/zlinsky-kraj/regionalni-informace/mikroregiony/>

- [31] SDRUŽENÍ PRO PODPORU MÍSTNÍCH INICIATIV CHŘIBY. 2013a. *Rozhledna Brdo*. [online]. [cit. 2013-07-09] Dostupné z: <http://www.chribymikroregion.cz/index.php?nid=8104&lid=cs&oid=1531943>
- [32] SDRUŽENÍ PRO PODPORU MÍSTNÍCH INICIATIV CHŘIBY. 2013b. *Mikroregion Chříby*. [online]. [cit. 2013-07-09] Dostupné z: <http://www.chribymikroregion.cz/index.php?nid=8104&lid=cs&oid=1500070>
- [33] VEŘEJNÁ DATABÁZE ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU, 2013a. Města a obce. [online]. [cit. 2013-07-09] Dostupné z: http://www.czso.cz/xz/redakce.nsf/i/mesta_a_obce
- [34] VEŘEJNÁ DATABÁZE ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU. 2013b. *Hlavní věkové skupiny obyvatel v obcích okresu Zlín k 31.12.2012*. [online]. [cit. 2013-07-15] Dostupné z: [http://www2.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/6A00470F47/\\$File/w7240211353.pdf](http://www2.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/6A00470F47/$File/w7240211353.pdf)
- [35] VEŘEJNÁ DATABÁZE ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU. 2013c. *Hlavní věkové skupiny obyvatel v obcích okresu Zlín*. [online]. [cit. 2013-07-15] Dostupné z: http://www.czso.cz/xz/redakce.nsf/i/hlavni_vekove_skupiny_obyvatel_v_obcich_okresu_zlin
- [36] ZLÍNSKÝ KRAJ. OFICIÁLNÍ INTERNETOVÝ PORTÁL, 2013. *Registr zájmových sdružení právnických osob a dobrovolných svazků obcí*. [online]. [cit. 2013-07-09] Dostupné z: <http://www.kr-zlinsky.cz/registr-zajmovych-sdruzeni-pravnickyh-osob-a-dobrovolnych-svazku-obci-cl-411.html>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

©	copyright
CCC ČR	Centrum pro regionální rozvoj České republiky
CR	Cestovní ruch
ČOV	Čistička odpadních vod
ČSÚ	Český statistický úřad
EAO	Ekonomicky aktivní obyvatelstvo
EPA	Environmental protection agency
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje
ESF	Evropské strukturální fondy
FS	Fond solidarity
CHKO	Chráněná krajinná oblast
IOP	Integrovaný operační program
k.ú.	Katastrální území
MD	Ministerstvo dopravy
MHD	Městská hromadná doprava
MK	Ministerstvo kultury
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
OPPI	Operační program podnikání a inovace
OÚ	Obecní úřad
Podl.	Podlaží
PPRO ČR	Portál pro podporu rozvoje obcí České republiky

RISY	Regionální informační servis
ROP SM	Regionální operační program Střední Morava
SDH	Sbor dobrovolných hasičů
SEA	Strategic environmental assesment – posuzování vlivu koncepcí na životní prostředí
SISPO	Svaz pro integrované systémy pěstování
TKO	Tuhý komunální odpad
Tř.	Třída

SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ, TABULEK A SCHÉMAT

Schéma 1 Základní fáze návrhu strategie rozvoje obce.....	31
Schéma 2 Možnosti zpracování programu s časovým harmonogramem	33
Schéma 3 Struktura strategického plánu.....	36
Tabulka 1 Věková struktura populace v obci Žlutava 2005-2012.....	45
Graf 1 Retrospektivní vývoj počtu obyvatel obce Žlutava 1990-2012 v obyvatelích.....	42
Graf 2 Vývoj přirozeného a migračního přírůstku obce Žlutava 1990-2012 v obyvatelích	43